

MEEKSI VALLA ÜLDPLANEERING

II KÖIDE

PLANEERINGU JUURDE KUULUVAD LISAD (PLANEERINGUALA ÜLEVAADE, SEADUSJÄRGSED KITSENDUSED, KOOSKÕLASTUSED, PLANEERINGU KOOSTAMISE PROTSESS)

MEEKSI 2008

I PLANEERINGUALA ÜLEVAADE	4
1 Asukoht	4
2 Pindala ja territooriumi jaotus	4
3 Asustus	5
4 Maa	5
4.1 Maafond	5
4.2 Maareformi käik	5
4.3 Maakasutus	5
4.4 Munitsipaalmaa	6
4.5 Riigimaa	6
5 Looduskeskkond	7
5.1 Geoloogilised tingimused	7
5.2 Kliima	7
5.3 Maakate	7
5.4 Maavarad	7
5.5 Mets	8
5.6 Õhk. Välisõhu saastekaitse	10
5.7 Veealad	12
5.7.1 Põhja- ja pinnavesi	12
5.7.2 Peipsi alamvesikonna kirjeldus	13
5.8. Kaitstavad objektid	16
5.8.1 Looduskaitseobjektid	17
5.8.2 Natura 2000	20
5.8.3 Vääriselupaigad	21
5.8.4 Kultuurimälestised	21
5.8.5 Miljööväärtuslikud alad	24
6 Sotsiaalsed infrastruktuurid	25
6.1 Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	25
6.2 Lasteaiad ja koolid	25
6.3 Raamatukogud, AIP, sport, vaba aja veetmise võimalused	25
6.4 Politsei ja päästeteenistus	26
6.5 Kirik ja kalmistud	26
7 Tehnilised infrastruktuurid	26
7.1 Telefon ja andmeside	26
7.2 Elektrivõrk	27
7.3 Soojavarustus	28
7.4 Puurkaevud	29
7.5 Veevõrk, kanalisatsioon, puhastusseadmed	30
7.6 Tuleohutusnõuded. Tuletõrje veevõtukoht	33
7.7 Teed, tänavad	35
7.8 Sadamad	37
7.9 Geodeetilise põhivõrgu märgid	37
7.10 Maaparandussüsteemid	38
8 Majandus	40
8.1 Ettevõtlus. Teenindus. Kaubandus	40
8.2 Puhkemajandus. Rekreatsioon	40

8.3 Veemajandus	41
8.4 Jäätmemajandus.....	41
9 Olemasolevad planeeringud	43
Üleriigiline planeering Eesti 2010.....	43
II ÜLDPLANEERINGU KOOSTAMISE LÄHTEKOHAD.....	46
10 Õiguslik taust.....	46
11 Üldplaneeringu koostamine	46
11.1 Protsess.....	46
11.2 Ülesehitus ja üldistustase	47
III PLANEERINGU KOOSTAMISEL KASUTATUD MATERJALID	48
IV LISAD.....	49
Lisa 1 Algatatud ja kehtestatud detailplaneeringud.....	50
Lisa 2 Munitsipaalomandisse taotletav maa.....	51
Lisa 3 Kohalike teede nimekiri.....	53
Lisa 4 Ühisveevärgi ja kanalistasiooni arengukava aastateks 2008- 2028.....	54
Lisa 5 Kaitstavate loodusobjektide ja vääriselupaikade andmed.....	60
Lisa 6 Puurkaevude nimekiri.....	62

I PLANEERINGUALA ÜLEVAADE SEADUSJÄRGSED KITSENDUSED

1 Asukoht

Meeksi vald asub Tartu maakonna kagunurgas, Peipsi ja Lämmijärve ääres. Vallal on veepiiri 49 km. Ühine piir on Võnnu vallaga (71 km) ja Põlva maakonnaga (61 km). Tähtsamatest keskustest asub vald suhteliselt kaugel. Tartusse on Meeksist 55 km. Väikelinn Räpina asub 17 km ja Põlva 55 km kaugusel. Valda ei läbi raudtee ega ükski tähtis maantee.

2 Pindala ja territooriumi jaotus

Valla pindala on 144 km². Suure osa pindalast moodustavad metsad ja sood, samuti on palju kevaditi järve poolt üleujutatavaid alasid. Põllumaa moodustab kogu pindalast 12%, looduslik rohumaa 13 %. Peipsi ääres on valdavalt leede-, leet-, glei- ja soomullad, mis ei ole viljakad ja mis on kevaditi ning sügiseti liigniisked.

Vallas on 9 küla: Aravu, Haavametsa, Jõepera, Järvelja, Meeksi, Meerapalu, Parapalu, Rõka ja Sikakurmu ning Mehikoorma alevik. Elanike arvult on tähtsamad Mehikoorma, Meeksi ja Aravu.

Tinglikult võib piirkonna jagada Järvelja kant (Haavametsa, Järvelja, Rõka, Sikakurmu külad), Meeksi kant (Mehikoorma alevik, Aravu, Jõepera, Meeksi, Parapalu küla) ja Meerapalu kant (Meerapalu küla).

Tabel : Elanike arv Tartu maakonnas (01.01.2004 seisuga)

KOV	Pindala (km ²)	Rahvastik	Elanikke 1 km ²
Alatskivi	128,38	1542	12,0
Haaslava	110,02	1773	16,1
Kambja	189,21	2501	13,2
Konguta	107,58	1412	13,1
Laeva	233,18	908	3,9
Luunja	133,85	2644	19,8
Meeksi	144,09	817	5,7
Mäksa	136,51	1704	12,5
Nõo	168,92	3825	22,6
Peipsiääre	30,97	975	31,5
Piirissaare	7,76	105	13,5
Puhja	169,59	2514	14,8
Rannu	158,11	1856	11,7
Rõngu	164,11	3076	18,7
Tartu	298,69	5108	17,1
Tähtvere	112,74	2699	23,9
Vara	333,04	2127	6,4

Võnnu	228,99	1212	5,3
Ülenurme	86,35	4479	51,9
Elva	9,9	6292	635,6
Kallaste	1,9	1249	657,4
Tartu	38,8	100453	2589,0
Vallad	2942,09	41277	14,0
Linnad	50,6	107994	2134,3
Kokku maakond	2992,7	149271	49,9

Maakonnas on maal elavate inimeste arv pidevalt vähenenud. Meeksi kuulub valdade hulka, kus on kõige enam rahvastik vähenenud - üle 5% protsendi. Rahvastiku registri andmetel elas vallas 727 elaniku 1. jaanuri 2008 seisuga.

3 Asustus

Valla keskus asub Mehikoorma alevikus.

Peamine asustus paikneb järve kaldal ja Aravu ning Järvelja keskustes.

Praeguste esmatasandi keskuste hulgas on olulised Järvelja, Aravu ja Meerapalu.

71 % tööealisest elanikkonnast töötab koha peal.

4 Maa

4.1 Maafond

Valla pindala on 144,09km²

Kõlvikuliselt hõlmab valla territooriumist ligikaudu 85% metsamaa, 12% haritav maa ja 13% looduslik rohumaa.

4.2 Maareformi käik

Valdav osa, ligikaudu 90% valla maast on maareformi käigus katastrisse kantud.

Maad, mille kohta puuduvad seni igasugu taotlused on hinnanguliselt 2380 ha.

Viimane osa koosneb peamiselt vee-aladest ja soistest aladest, kus eraisikute majanduslikud ja muud huvid valdavalt puuduvad.

4.3 Maakasutus

Tabel valla maakasutusest (maakasutus seisuga 1. märts 2009)

Maakasutajad	Maakasutajate arv	Üldpind	Sellest		
			Haritav maa	Looduslik rohumaa	Metsamaa
Vald kokku	832	14408,909	3990,49	737,822	5975,184
Põllumajandusettevõtted Ja metskonnad kokku	31	6794,4062	83,7937	21,9463	4246,81
Sh registreeritud omandiõigusega	26	6746,8698	62,1837	10,2663	4245.5

Talud kokku	400	4787,8996	1573,974	662,4373	1535,025
Sh registreeritud omandiõigusega	365	4481,7405	1465,259	608,523	1439,243
Elanike majapidamised	269	214,1583	74,8926	44,0839	30,7493
Muud kasutajad	65	130,2294	25,8503	3,7445	0,1
Kasutusse andmata maa	67	2482,2155	2231,979	5,61	162,5

Kinnisvaratehinguid maatulundusmaaga on viimastel aastatel iseloomustanud omandiõiguse üleminek maa tagastamise õigustatud subjektidelt uutele omanikele.

4.4 Munitsipaalmaa

Vallavolikogu on teinud kolm otsust maa munitsipaliseerimiseks: volikogu otsus 12.05.2005 nr. 21, Pumbajaama mü 4179m² (toomishoonetema Th); volikogu otsus 12.05.2005 nr.22, Kogumiskaevu mü 1467 m² (jäätmeoidkamaa J); volikogu otsus 12.05.2005 nr.23, Biotiigi mü 11324 m² (jäätmeoidlamaa J).

Kehtivad volikogu otsused on olemas ligikaudu 70km valla teedealuse maa taotlemiseks munitsipaalomandisse.

Teealuse maa osas ei ole omavalitsuse poolt esitatud vormikohast taotlust otsustajale (maavanem või Vabariigi Valitsus). Suurimaks probleemiks on tee kui rajatise omandiõiguse tuvastamine. Mõningatel konkreetsetel juhtudel ka avaliku huvi olemasolu määramine, mis võiks olla aluseks teealuse maa taotlemiseks munitsipaalomandisse.

Olemasolevad ja taotletavad, (sh võimalikud perspektiivsed) munitsipaalmaad (sh teede alused maad) on kantud planeeringu kaardile.

Munitsipaalmaa taotlemise ja arendamise põhimõtteid käsitletakse üldplaneeringu punktis 13.3.1 (II köide).

4.5 Riigimaa

Eesti Vabariigile on maareformi käigus jäetud valdavalt riigimetsamaad. Riigile on jäetud ka riigimaanteede alune maa. Üksikjuhtudeks on riigiasutuse teenindamiseks vajaliku maa jätmise riigi omandisse (SA Järvselja Õppe- Katsemajandi maa Järvselja külas ja Kordoni maa Mehikoorma alevikus).

Maareformi seadusega on sätestatud, et maa, mida ei tagastata, erastata ega anta munitsipaalomandisse või mis ei ole jäetud riigi omandisse Maareformi seaduses sätestatud alustel, on samuti riigi omandis.

2004. aastal tehtud muudatustega seadusandluses on sätestatud, et Planeerimisseaduse § 16 kohaselt on Maareformi seaduse § 31 lõike 2 tähenduses jätkuvalt riigi omandis oleva maa puhul kinnisasja omanikuks Keskkonnaministeerium või keskkonnaministri volitatud isik.

Vastandlikeks on kujunenud valla ja riigi vaheline seisukoht maade osas, mille vald on välja selgitanud, kui vabad maad, mida valla ettevõtjad on seni pidevalt ajutise maakasutusõiguse alusel sihtotstarbeliselt kasutanud ning soovivad sellele maale kasutusvalduse seadmist, samal ajal, kui riik on otsustanud maa taotlejate soove mitte rahuldada ja on jätnud nimetatud maad riigi maareservi Maareformi seaduse § 31 lõige 1 punkt 8 alusel.

5 Looduskeskkond

5.1 Geoloogilised tingimused

Vald paikneb Peipsi madalikul.

5.2 Kliima

Eesti kliima on üleminekuline mereliselt mandrilisele. Teda mõjutavad Atlandi ookean ja Euraasia manner. Kohakliima kujundajana on esikohal Peipsi järv, seetõttu jälgivad paljude oluliste kliimakarakteristikute samajooned rannajoont.

Eesti territooriumil on kliima niiske (humiidne). Aasta keskmine sademete hulk on 650 mm. Sademete hulk ületab aurumise. Niiske mereõhk põhjustab sagedast pilvisust. Aastas on keskmiselt 150-180 pilves ja 30-45 pilvitut päeva. Päikesepaistet on 1600-1870 tundi aastas. Aastane kiirgusbilanss on Eesti territooriumil 3500 MJ/m². Aasta keskmine temperatuur on 4-7°C. Suhteline õhuniiskus on Eestis keskmiselt 80 %. Tuuled on tugevamad saartel ja ranniku piirkondades, kus keskmine tuule kiirus on 6 m/s; sisemaal 3-4 m/s.

5.3 Maakate

1999. aastal koostati kogu Eesti kohta digitaalne maakatte andmebaas CORINE, mille põhjal joonistub välja küllalt mosaiikne maastik. Tegemist on üldise analüüsivahendiga, mis õigustab end suuremate piirkondade vähemdetailsel planeerimisel.

5.4 Maavarad

Alus: Maapõueseadus

Maavara on majandusliku tähtsuse tõttu riigi poolt arvele ja kaitse alla võetud kivim, stendi, vedeliku või gaasi looduslik lasund.

Maa-aines on kivim või stend maapõueseaduse tähenduses, mis ei ole maavarana arvele võetud.

Maardla on geoloogiliste töödega uuritud ja piiritletud ning riiklikus registris arvele võetud maavara lasund. Maardlad jagunevad kohaliku ja üleriigilise tähtsusega maardlateks.

Maavara geoloogiline uuring on geoloogiline uurimistöö maavara kaevandamise eesmärgil.

Tartumaa keskkonnateenistuse andmetel Meeksi vallas maardlad puuduvad.

Seadusjärgsed kitsendused: Maavara geoloogiline uuring on lubatud geoloogilise uuringu loa alusel. Viljapuuajades, õues ja hoonete all ning elamute ümbruses **50 meetri** ulatuses on uurimine lubatud ainult kinnisasja omaniku nõusolekul. Uurimisloa väljastab üleriikliku tähtsusega maardla puhul Keskkonnaministeerium ja kohaliku tähtsusega maardla puhul kohalik keskkonnateenistus.

Füüsilisel isikul, kes on kinnisasja omanik (valdaja), on õigus kaevandada oma kinnisasja piires maa-ainest kaevandamisloata isikliku majapidamise tarbeks, maa-ainese või sellest valmistatud asjade võõrandamise õiguseta, kui seadus ei näe ette teisiti. Maa-ainese kaevandamise loa võib anda vaid kinnisasja omaniku nõusolekul ning tema ja kaevandamisloa taotleja vahelise kokkuleppe olemasolul maa-ala loovutamise kohta.

Maa-alal kus asub kaitstav loodusobjekt, võib kaevandamisloa välja anda looduskaitseseadusega (RT I 2004, 38, 258; 53; 373) sätestatud korras.

Maavarade kasutamine toimub vastavalt lubadega välja antud mahtudele.

Valla maavarade kasutusele võttu käesoleva planeeringuga ette ei nähta.

5.5 Mets

Alus: Metsaseadus, Metsaeskeri

Metsaks loetakse puittaimestiku kasvukohta pindalaga 0,5 ha või enam, mis vastab vähemalt ühele alljärgnevatest nõuetest:

- seal kasvavad puud kõrgusega vähemalt 1,3 meetrit ja puuvõrade liitusega vähemalt 30 %;
- seda majandatakse puidu ja teiste metsasaaduste saamiseks või seal säilitatakse puittaimestikku seaduses nimetatud viisidel kasutamiseks.

Metsamaa moodustab ca 75 % valla territooriumist.

Valla territooriumile jäävad Räpina metskonna maad.

Metsa kasutamise eesmärgi määrab metsaomanik, kui eesmärki ei määra Planeerimisseaduse alusel kehtestatud planeering või õigusakt. Metsa kasutamise eesmärk fikseeritakse metsamajandamiskavas. Metsa kasutamise eesmärgid on:

- loodusobjektide hoidmine;
- keskkonnaseisundi kaitsmine;
- majandusliku tulu saamine.

Metsa kasutamise viisid on:

- kaitstavate loodusobjektide hoidmine (looduse kaitse);

- maastiku või selle erimi, mulla või vee kaitsmine (keskkonnakaitse);
- inimese kaitsmine tootmis- ja transpordiobjektidelt leviva saaste ning ilmastiku kahjuliku mõju eest (sanitaarkaitse);
 - inimesele puhkamise, tervise parandamise ja sportimise võimaluste loomine (rekreatsioon);
 - puude seemnete, metsamarjade, seente, ravim- ning dekoratiivtaimede ja nende osade, sambla, samblike, pähklite, heina, okste, dekoratiivpuude, puukoore ja -juurte, vaigu ja kasemahla varumine, mesipuude paigutamine ja loomade karjatamine (kõrvalkasutus);
 - teadus- ja õppetöö;
 - puidu saamine;
 - jahindus;
 - riigikaitse.

Metsaga seotud inimtegevuse reguleerimiseks on metsad jagatud kategooriatesse: hoiumetsad, kaitsemetsad (metsakasutuskitsendustega) ja tulundusmetsad. Metsakategooria ja metsa kasutamise viis fikseeritakse metsamajandamiskavas ning need on aluseks metsamajandusliku tegevuse kavandamisel metsakorraldajatele.

Hoiumets- loodusobjektide hoidmiseks määratud mets kaitseala loodusreservaadis ja kaitseala sihtkaitsevööndis, kus looduskaitseaduse (RT I 2004, 38, 258; 53, 373) alusel kehtestatud kaitseala kaitse-eeskirjaga (edaspidi kaitseala kaitse-eeskiri) on majandustegevus keelatud, ning sellega võrdsustatud alal.

Hoiumetsas on metsa kasutamise lubatud viisideks: looduse kaitse; keskkonnakaitse; teadus- ja õppetöö; teised Metsaseaduse §-s 27 nimetatud metsa kasutamise viisid, kui need on lubatud kaitseala kaitse-eeskirjaga.

Kaitsemets- keskkonnaseisundi kaitsmiseks määratud mets, kus majandamisel ei tohi raielangi laius ületada 30 m ja pindala 2 ha, turberaielangi puhul 10 ha.

Kaitsemets paikneb: kaitseala sihtkaitsevööndis, kus majandustegevus on kaitseala kaitse-eeskirjaga lubatud, ja piiranguvööndis; ranna või kalda piiranguvööndis; allikate ääres ja survealase põhjaveega aladel; infiltratsioonialadel; joogiveehaaretel; uuristus- ja tuuleohtlikel aladel; looaladel; muinsuskaitse objektidel; muudel planeeringuga määratud aladel.

Kaitsemetsas on metsa kasutamise lubatud viisideks: looduse kaitse; keskkonnakaitse; sanitaarkaitse; teadus- ja õppetöö, ning teised Metsaseaduse §-s 27 nimetatud metsa kasutamise viisid, kui need ei ole planeerimis- ja ehitusseaduse alusel kehtestatud planeeringuga vastuolus või õigusaktiga keelatud.

Tulundusmets- hoiu- või kaitsemetsaks määramata mets on tulundusmets. Tulundusmetsad on lubatud kõik metsa kasutamise viisid, mille valib metsaomanik. Tulundusmetsa kasutamine looduse kaitseks toimub metsaomaniku soovil.

Tulundusmetsa majandamisel ei tohi: lageraielangi laius okas- või kõvalehtpuupuistutes, sõltumata nende uuenemisviisist, samuti nendes

pehmelehtpuupuistutes, mille raiesmikele külvatakse või istutatakse okas- või kõvalehtpuid, ületada 100 m ja langi pindala 5 ha; lageraielangi laius pehmelehtpuu puistutes, mis jäävad looduslikule uuenemisele või mille raiesmikele külvatakse või istutatakse pehmelehtpuid, ületada 150 m ja langi pindala 7 ha; turberaielangi pindala olla suurem kui 10 ha.

Võtmebiotoop- on Metsaseaduse tähenduses kaitset vajav ala tulundusmetsas, kus tõenäosus ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemiseks on suur, nagu väikeste veekogude ja allikate lähiümbrus, väikesed lodud, põlendikud ja soosaared, liigirikkad metsalagendikud, metsa kasvanud kunagised aiad, metsaservad, astangud, põlismetsa osad. Metsa majandamise käigus tuleb võtmebiotoobi moodustamise eelduseks olevad võtmeelemendid nagu vanad puud, põõsad, kiviaiad ja allikad säilitada. Võtmebiotoobi kaitse eraõiguslikule isikule ja omavalitsusele kuuluvas metsas toimub keskkonnaministri ja metsaomaniku vahel sõlmitud lepingu alusel. Riigimetsas korraldab võtmebiotoobi kaitset riigimetsa majandaja keskkonnaministri ettekirjutuse kohaselt.

Metsaomaniku õigused metsamajandamisel:

- tulekaitse kaalutlusel, metsa ökosüsteemi või sihtide, teede ja teiste rajatiste kaitseks peatada või keelata oma metsa, sihtide, teede ja teiste rajatiste kasutamine, kui ilmastikutingimused ei võimalda metsa või nimetatud rajatisi kasutada ilma metsa või rajatisi kahjustamata või ohtu seadmata.

Metsaomaniku kohustused metsamajandamisel:

- tagama metsa uuenemise võimalused ja metsa uuendamise;
- jälgima metsa seisundit, kaitsma metsa kasvutingimuste halvenemise, kahjurite ja haiguste, prahistamise ja tulekahjude eest;
- majandama ja lubama oma metsa majandada üksnes sellisel viisil, mis ei ohusta metsa kui ökosüsteemi ega kahjusta genofondi, metsamulda ja veerežiimi, metsa uuenemise ja uuendamise tingimusi, ei loo eeldusi tuulekahjustuste tekkeks, seenhaiguste ja putukkahjurite levikuks ning on kooskõlas metsa säästliku kasutamise põhimõtetega;
 - metsa kõrvalsaaduste varumisel rakendama ja lubama rakendada üksnes selliseid varumisviise, mis ei kahjusta kõrvalsaaduste nagu marjad, seemned ja ravimtaimed saagikust;
 - esitama statistilised aruanded vastavalt riikliku statistika seadusele (RT I 1997, 51, 822; 2000, 47, 289; 2002, 63, 387, 2004, 30, 2004) ja metsateatise.

Riigimetsasid majandab RMK Tartumaa metskond.
Meeksi vald kuulub Järvelja ja Meeksi jahipiirkonda.

5.6 Õhk. Välisõhu saastekaitse

Alus: Välisõhu kaitse seadus

Sotsiaalministri määrus nr 42, Müra normtasemed elu- ja puhkealadel, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid

Saasteallikas on saasteaineid, müra, ioniseerivat või ioniseeriva toimeta kiirgust ning infra- või ultraheli välisõhku suunav või eraldav objekt. Saasteallikad jagunevad paikseteks ja liikuvateks saasteallikateks. Paikne saasteallikas on püsiva asukohaga üksik saasteallikas, kaasa arvatud teatud aja tagant teisaldatav saasteallikas, või ühel tootmisterritooriumil asuvate saasteallikate grupp. Liikuv saasteallikas on püsiva asukohata saasteallikas, mis samal ajal saasteainete välisõhku eraldamisega võib vahetada asukohta.

Välisõhu saastelubasid vallas väljastatud ei ole.

Paikse saasteallika valdajale annab saasteloa ja erisaasteloa saasteallika asukoha keskkonnateenistus.

Silmas pidades õhusaaste kauglevi, mis võib ületada riigipiire, ja piiriülese õhusaaste kauglevi Genfi konventsiooni (RT II 2000, 4, 25) nõudeid, on keelatud ehitada korstnaid, millest saasteained väljuvad kõrgemal kui **250 meetrit** maapinnast. Käitise projekteerimisel tuleb arvestada, et saasteaineid välisõhku väljutavad korstnad, ventilatsioonivad ja -torud oleksid vähemalt **5 meetrit** kõrgemal saasteallikast, kuni **50 meetri** kaugusel eluhoonetest.

Saasteainete väljumiskõrgus peab tagama saasteainete nõutava hajumise maapinnalähedases õhukihis, et vältida välisõhu saastatuse taseme piirväärtuse ületamist. Saasteallikast eralduvate saasteainete maapinnalähedases õhukihis hajumise parandamiseks võib suurendada saasteainete väljumiskõrgust. Saasteainete väljumiskõrguse või väljumisava läbimõõdu muutmise korral tuleb sellest teatada välisõhu saasteloa, keskkonnakompleksloa või jäätmepeletusloa andjale ja taotleda uus luba.

Paikse saasteallika valdaja peab kasutama parimat võimalikku tehnikat, energiasäästlikku tehnoloogiat, keskkonnasõbralikke energiaallikaid ja püüdesaadmeid saasteainete heitkoguste vähendamiseks sedavõrd, kuivõrd see on tehniliselt võimalik ja majanduslikult mõistlik tehtavaid kulutusi ja tekkida võivat kahju arvestades.

Välisõhus leviv müra välisõhu kaitse seaduse tähenduses on inimtegevusest põhjustatud ning välisõhus leviv soovimatu ja kahjulik heli, mille tekitavad paigsed või liikuvad saasteallikad. Müra tekitamine põhjendamatult on keelatud.

Müra normtasemete kehtestamisel lähtutakse:

- päevasest (7.00-23.00) ja öisest (23.00-7.00) ajavahemikust;
- müraallikast: auto-, raudtee- ja lennuliiklus, veesõidukite liiklus, tööstus-, teenindus ja kaubandusettevõtted, spordiväljakud, meelelahutuspaigad, ehitustööd, elamute ja üldkasutusega hoonete tehnoseadmed, naabrite müra (olmemüra);
- müra iseloomust: püsiva või muutuva tasemega müra;
- välismüra normimisel: hoonestatud või hoonestamata ala kategooriast.

Hoonestatud või hoonestamata alad jaotatakse üldplaneeringu alusel:

- I kategooria- looduslikud puhkealad ja rahvuspargid, puhke- ja tervishoiuasutuste puhkealad;

- II kategooria- laste- ja õppeasutused, tervishoiu- ja hoolekandeadasutused, elamualad, puhkealad ja pargid linnades ning asulates;
- III kategooria- segaala (elamud ja ühiskasutusega hooned, kaubandus-, teenindus ja tootmisettevõtted);
- IV kategooria- tööstusala.

Välismüra ja ruumides lubatud müra osas tuleb lähtuda Sotsiaalministri 04.03.2002 määrusest nr 42, Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid toodud arvulistest suurustest. Siinkohal on määrusest välja toodud ainult taotlustaseme arvsuurused uutel planeeritavatel aladel:

1) Liikluse müra (auto-, raudtee-, lennu- ja veesõidukite liiklus) ekvivalenttase $L_{pA,Eq,T}$, dB

	päeval	öösel
I kategooria	50	40
II kategooria	55	45
III kategooria	60	50

2) Tööstusettevõtete müra ekvivalenttase $L_{pA,Eq,T}$, dB

	päeval	öösel
I kategooria	45	35
II kategooria	50	40
III kategooria	55	45
IV kategooria	65	55

3) Kaubandus- ja teenindusettevõtete, spordiväljakute ja meelelahutuspaikade tegevusest põhjustatud müra taotlustase on samane tööstusmüra taotlustaseme arvsuurusega uutel planeeritavatel aladel.

Müra eluruumides ei tohi ületada päeval 40 detsibelli ja öösel 30 detsibelli

5.7 Veelad

Ajalooliselt valla piirnemine Peipsi ja Lämmijärvega on valla elanikele andnud tööd ja leiba –kalapüük.

5.7.1 Põhja-ja pinnavesi

Alus: Looduskaitseadus, Veeseadus
 Meeksi vald kuulub Peipsi alamvesikonda.
 Alamvesikonna veemajanduskava on koostamisel.

Põhjaveid võetakse kvaternaari, devoni, devon- siluri ja ordoviitsium- kambriumi veekiht. Kuigi põhjaveevarud on suured, ei saa mõnedes piirkondades vett kasutada joogiks. Kõige rohkem on inimtegevusest mõjutatud kvaternaari veekiht ning seetõttu

võib olla enamuse salvkaevude ja mõnede madalamate puurkaevude vesi reostunud nii mikrobioloogiliselt kui keemiliselt ning ei vasta joogivee kvaliteedi nõuetele. Sügavamate veekihtide vee kvaliteet sõltub kivimite looduslikest omadustest ning kohati on joogivees lubatust rohkem fluoriide, kloriide ja rauaühendeid.

Meeksi valla põhjapoolses osas on põhjavesi nõrgalt kaitstud ning lõunapoolses osas ainult keskmiselt kaitstud.

Valla pinnavete võrgustiku moodustavad vooluveekogud jõed, ojad ja kraavid ning seisuveekogud. Vallal on ca 49 km veepiiri Peipsi järvega.

Suuremad valla territooriumile jäävad sood on Meerapalu raba, Pedaspää soo, Ullika raba ja osaliselt Essaku raba.

5.7.2 Peipsi alamvesikond kirjeldus

Tabel Meeksi valla veekogud

Reg nr	Nimetus	Asukoht/ Küla	Veekaitse vöönd	Piirangu vöönd	Ehituskeelu vöönd	Pindala ha	Märkused
vee 1050700	Ahijärve oja	Rõka	10	100	50		valgala 48,6 km ²
vee 1051000	Apna jõgi	Järvelja	10	100	50		kallasrada 4 m valgala 45,4 km ²
vee 2095130	Jõepera karjäär	Jõepera	10	50	25	1	
vee 2095150	Kenni lomp	Jõepera	10	50	25	2,2	
vee 1007900	Kruushaua oja	Jõepera	10	50	25		valgala 5,7 km ²
vee 1007700	Kureküla pkr	Meeksi	10	100	50		kallasrada 4 m valgala 27,6 km ²
vee 2075630	Liitesaarõ lomp	Meerapalu	10	50	25	1,2	
vee 1007600	Meeksi oja	Meeksi	10	100	50		kallasrada 4 m valgala 37,9 km ²
vee 1008000	Meerapalu oja	Meerapalu	10	50	25		valgala 6,7 km ²

Reg nr	Nimetus	Asukoht/ Küla	Veekaitse vöönd	Piirangu vöönd	Ehituskee lu vöönd	Pindala ha	Märkused
vee 10075100	Naha oja	Meeksi	10	50	25		valgala 22 km ²
vee 2095120	Palo tiik / Härmä tiik	Parapalu	10	50	25	1	
vee 2075600	Peipsi järv koos Lämmijärve ja Pihkva järvega	Jõgeva, Tartu, Põlva maakond	20	200	100	3509	Meeksigi rannajoon 49 km, kallasrada 10 m
vee 1007800	Pihuste oja	Jõepera	10	50	25		valgala 4 km ²
vee 1050100	Rasina kraav	Sikakurmu	10	50	25		valgala 3,8 km ²
vee 2095100	Selgjärv/ Järvelja järv	Järvelja	10	50	25	2,2	
vee 2095110	Sikakurmu lomp	Sikakurmu	10	50	25	0,5	valgala 0,2 km ²
vee 2095110	Umbjärv/ Mehikoorma	Meeksi	10	100	50	12,9	

Ranna või kalda piiranguvööndis on keelatud:

- reoveesette laotamine;
- matmispaiga rajamine;
- jäätmete töötlemiseks või ladustamiseks määratud ehitise rajamine ja laiendamine, välja arvatud sadamas;
- ilma kehtestatud detailplaneeringuta maa-ala kruntideks jagamine;
- maavara ja maa-ainese kaevandamine;
- mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ja radu ning maastikusõidukiga sõitmine, kalapüügiõigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekoogusse viimiseks ja ning maatulundusmaal metsamajandustöödeks ja põllumajandustöödeks.

Vee ja vee-elustiku kaitseks ning kalda alade ilme säilitamiseks on jõgedel ja järvedel veekaitsevöönd **10 meetrit v.a. Peipsil koos Lämmijärvega 20m.**

Veekaitsevööndis on keelatud:

- maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine;
- puu- ja põõsarinde raie ilma maakonna keskkonnateenistuse nõusolekuta, välja arvatud raie maaparandussüsteemi eesvoolul maaparandushoiutööde tegemisel;

- majandustegevus, välja arvatud heina niitmine ja roo lõikamine;
- väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine. Lubatud on taimekaitsevahendi kasutamine taimehaiguste korral ja kahjurite puhanguliste kollete likvideerimisel keskkonnateenistuse igakordsel loal.

Ehituskeelu vööndi laius rannal või kaldal on:

- alevis, alevikus ja küla selgelt piiritleval kompaktsel hoonestusega alal **50 meetrit** va punktis 3 sätestatud juhul;
- üle kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning üle 25 ruutkilomeetri suurusel valgala jõel, ojal maaparandussüsteemi eesvoolul, kanalil ning veejuhtmel **50 meetrit**.
- kuni 10 hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgala jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul, kanalil ja veejuhtmel, välja arvatud drenid ja kollektorid, ning allikal **25 meetrit**.

Ehituskeeld ei laiene:

- hajaasustuses olemasoleva ehitise õuemaale ehitatavale uuele hoonele, mis ei jää veekaitsevööndisse;
- kalda kindlustusrajatisele;
- supelranna teenindamiseks vajalikule rajatisele;
- maaparandussüsteemile, välja arvatud poldrile;
- olemasoleva ehitise esmakordsele juurdeehitisele juhul, kui juurdeehitise maht on väiksem kui üks kolmandik olemasoleva ehitise kubatuurist; piirdeaedadele.

Ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud:

- pinnavee veehaarde ehitisele;
- sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele;
- ranna kindlustusrajatisele;
- hüdrograafiateenistuse ja seirejaama ehitisele;
- kalakasvatusehitisele;
- riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse ehitisele;
- tiheasustusala ehituskeeluvööndis varem väljakujunenud ehitusjoonest maismaa suunas olemasolevate ehitiste vahele uue ehitise püstitamisele;
- tehnovõrgule ja -rajatisele;
- sillale;
- avalikult kasutatavale teele ja tänavale;
- raudteele.

Avalikuks kasutamiseks oleva kallasraja laius veekogudel on **4 meetrit v.a. Peipsil koos Lämmijärvega 10 m**. Kallasrada on kaldariba avaliku veekogu ja avalikuks kasutamiseks määratud veekogu ääres ning asub kaldavööndis. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal keskmise veeseisu piirjoonest ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, lugedes viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelist maariba.

Suurvee ajal, kui kallasrada on üle ujutatud, võib vabalt ja takistamatult liikuda **2 meetri** laiusel kaldaribal. Rannal ja kaldal asuvate kinnisasjade omanikud ja valdajad on kohustatud hoidma veekogu rannad ja kaldad puhtana ning hooldama kallasrada ja tagama rajal inimestele vaba läbipääs.

5.8. Kaitstavad objektid

Alus: Looduskaitseseadus
Asjaõigusseadus
Muinsuskaitse seadus
Planeerimisseadus

Kaitstavad loodusobjektid Looduskaitseseaduse tähenduses on kaitsealad, hoiualad, kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid.

Meeksi vallas 3 kaitseala on (osaliselt Emajõe Suursoo sookaitseala ja Järvelja looduskaitseala ning tervikuna Meeksi park), 1 hoiuala (osaliselt Emajõe suudmeala hoiuala), 20 püsielupaika (s.h. 15 on määratud looduskaitseseadusega ja 5 keskkonnaministri määrusega), 1 kaitstav looduse üksikobjekt (Kuninga mänd), 2 planeeritavat kaitstavat looduse üksikobjekti (Järvelja tamm ja Tenso- Peetri mänd, viimane keskkonnaregistri andmetel), 8 kaitsealust loomaliiki ja 3 kaitsealust seeneliiki.

Meeksi valla kaitsealuste taime-, looma- ja seeneliikide nimekirjad ning liikide kaitsekategooriad on toodud lisas.

Hoiuala kitsendused tulenevad looduskaitseseadusest.

Kaitsealadel kehtivad kitsendused sätestatakse loodusobjekti kaitse-eeskirjas.

Looduskaitsealuse üksikobjekti kaitse alla võtmise otsuse jõustumisel moodustub selle ümber **50 meetri** raadiuses piiranguvöönd, kui kaitse alla võtmise otsusega ei kehtestata piiranguvööndi väiksemat ulatust.

Kaitsealuse pargi maa-ala on piiranguvöönd ja selle välispiir kinnitatakse Vabariigi Valituse poolt. Pargi piirid kantakse riiklikusse maakatastrisse. Park on avalikuks kasutamiseks ning omanikul ei ole õigust keelata pargi maa-alal erateede ja radade avalikku kasutamist päikesetõusust päikeseloojanguni, välja arvatud õuemaal. Õuemaale pääseb omaniku loal.

Kaitseala sihtkaitse- ja piiranguvööndis või hoiualal olevad või kaitstava looduse üksikobjekti juurde viivad teed ja -rajad on päikesetõusust päikeseloojanguni avalikuks kasutamiseks ning nende olemasolu korral peab kinnisasja valdaja tagama nimetatud ajal inimeste juurdepääsu kaitstavale loodusobjektile. Õuemaal, kus asub kaitstav looduse üksikobjekt, võivad teised isikud viibida kinnisasja valdaja nõusolekul.

Riikliku kaitse alla võetud maa-alal ja miljööväertuslikul hoonestusalal ei ole lubatud ilma detailplaneeringut koostamata:

- tööstusettevõtte krundil olemasoleva tööstushoone laiendamist või selle kõrvalhoone püstitamist ja selleks ehitusprojekti koostamist;
- olemasoleva hoonestuse vahele jäävale ühele krundile üksikelamu ehitusprojekti koostamist ja püstitamist, kui uue üksikelamu projekteerimisel ja ehitamisel järgitakse piirkonna hoonestuslaadi ja planeerimispõhimõtteid ning projekteerimistingimused kooskõlastatakse naaberkiinnistute omanikega;
- olemasoleva hoonestuse vahele jäävale ühele tühjale krundile korterelamu ehitusprojekti koostamist ja püstitamist, kui uue elamu korruselisus ja ehitusalune pindala järgib olemasolevate hoonete vastavaid näitajaid ja projekteerimistingimused kooskõlastatakse naaberkiinnistute omanikega;
- mitme hoonega hoonestatud krundi jagamist nende hoonete omanike vahel mitmeks krundiks, kui kinnistu jagamise sooviga ei kaasne detailplaneeringu koostamise kohustust tingivate hoonete ehitamise soovi;
- muuta naaberkruntide piire, kui piiride muutmine ei too endaga kaasa nende kruntide senise ehitusõiguse, välja arvatud ehitusalune pindala, ja seniste kasutamistingimuste muutumist ning toimub naaberkruntide omanike kokkuleppel.

5.8.1 Looduskaitseobjektid

Emajõe Suursoo sookaitseala/maastikukaitseala

Emajõe-Suursoo sookaitseala asub Peipsi järve läänekalda keskosas Peipsi nõos Suur-Emajõe suudmealal. Kaitseala on loodud 1981. aastal soostiku kaitseks. Emajõe Suursoo on Eesti suurim deltasoostik, mille jaotavad omanäolisteks osadeks Emajõe lisa- ja harujõed ning ojad. Erinevatele soolaamadele on rahvas andnud oma nimed: Varnja soo, Kargaja soo, Suursoo, Jõmmsoo, Pedaspää soo ja Meerapalu raba. Soo osad on erineva vanusega ja sellest tulenevalt ka erineva ilmega. Suurima ning ühtlasi keskse osa soostikust moodustab madalsoo. Geobotaaniliselt huvitavate taimekoosluste levikuala, merikotka kanaliste ja sookure pesitsuspaik. Kaitsealale jääb 8 järve ja ligi 80 soosaart. Soosaari on kasutanud meie esivanemad pelgupaikadena. Emajõe Suursoo on Peipsi järve veerežiimi reguleerijaks. Kaitseala põhiväärtuseks on märgade elupaikade suur mitmekesisus ning ulatuslik Emajõe deltasoostik koos haruldaste ja ohustatud kooslustega. Kaitseala pindala on 18131 ha. Emajõe Suursoos on Eesti kõige suuremad jõhvikavarud.

Piirkond on veelindudele tähtis sulgimis ja peatuspaik – laululuik (*Cygnus cygnus*), sõtkas (*Bucephala clangula*), väikeluik (*Cygnus columbianus*), rabahani (*Anser fabalis*), väikekoskel (*Mergus albellus*). Siin pesitsevad ja toituvad ka haukalised, eriti olulised on merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), kalakotkas (*Pandion haliaeetus*) ja väike-konnakotkas (*Aquila pomarina*).

Piirkond on ka oluline kalade kudemisala – ahven (*Perca fluviatilis*), räabis (*Coregonus albula*), latikas (*Abramis brahma*), haug (*Esox lucius*), särg (*Rutilus rutilus*), viidikas (*Iburnus alburnus*), koha (*Lucioperca lucioperca*), roosärg (*Scardinius erythrophthalmus*), säinas (*Leuciscus idus*), samuti ohustatud säga (*Silurus klanis*) ja endemiline peipsi siig (*Oreogonus lavaretus maraenoides*).

Peamised elupaigatüübid Emajõe Suursoos on rabad, sood ja soometsad. Nendel aladel pole lubatud kuivendustööd ega turba kaevandamine. Piirkonna kui kaitsealuse

territooriumi ajalugu ulatub tagasi 1981. aastasse. Praegusel hetkel on kogu piirkond Natura 2000 eelvaliku alade nimekirjas. Magevee elupaikade ja liikide nimistu on koostamisel. Projekti esialgsed tulemused toetavad tugevalt piirkonna määramist Natura 2000 alaks.

Emajõe Suursoo kaitseala (18425 ha) lõi Eesti NSV valitsus 1981. aastal. Seda tüüpi kaitsealadel keelati kuivendamine, turba kaevandamine, lageraie ja väetiste kasutamine. 1991. aastal asutas Tartu Maavalitsus Piirissaare zooloogilisebotaanilise kaitseala (750 ha). Kui Eesti Vabariik ja Vene Föderatsioon jõuavad piirilepingu sõlmimiseni, on täiesti võimalik luua üle piiri ulatuv Ramsari ala koos Vene Föderatsiooni praeguse Pihkva-Peipsi madaliku Ramsari alaga.

Birdlife International tunnistas piirkonna oluliseks linnuhoiualaks 1989. aastal ja 1997. aastal nimetati piirkond Ramsari alaks.

Maastikuline väärtus on sookooslus ja maastikutüübilt loodusmaastik.

Piirkonna valitseja on Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu region.

Järvelja looduskaitseala

Järvelja looduskaitseala asub Tartumaal, Meeksi ja Võnnu vallas. Eesti vanim metsakaitseala asutati prof. A. Mathieseni initsiatiivil 1924.a (algul 12,8 ha) ürgmetsa kaitseks. Siin esineb 5 kasvukohatüübi puistuid: siirdesoo männikut, mustika-kõdusoo männikut, jänesekapsa-kõdusoo kuusikut, musta lepa lodumetsa ning naadi kasvukohatüübi pärnikut ja kuusikut. Kaitseala pindala on 187 ha.

Maastikuline väärtus metsakooslus ja maastikutüübilt loodusmets.

Järvelja looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

- 1) põlismetsakoosluste säilitamine ja tutvustamine;
- 2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – vanade loodusmetsade (9010*)³, vanade laialehiste metsade (9020*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse;
- 3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, elupaikade kaitse;
- 4) I ja II kategooria kaitsealuste taimeliikide ja III kategooria kaitsealuse taimeliigi – laialehise neiuvaiba (*Epipactis helleborine*) kaitse;
- 5) I ja II kategooria kaitsealuste seeneliikide ja III kategooria kaitsealuse seeneliigi – taiga-peenpooriku (*Skeletocutis odora*) kaitse.

(2) Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kaheks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada Looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

Järvelja looduskaitseala kaitse- eeskiri, Vabariigi Valitsuse 24.aprilli 2006.a. määrus nr 100.

Piirkonna valitseja on Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu region.

Meeksi park

Ala väärtused: kultuuriline ajalooline väärtus, ajalooliste ehitiste olulisus (kohalike arvates), sobiv puhkemaastik

Ala kirjeldus:

Meeksi mõis (*Meeks in Kirchspiel Rappin, Kreis Werro*), (saksa k Meeks) eraldati lõuna pool asuvast Röpina mõisast 1740. aasta paiku. 19. sajandil kuulus mõis pikalt von Knorringitele. Alates 1908. aastast kuni võõrandamiseni oli mõisa omanik Oskar von Stryk.

Mõisasüda oli välja ehitatud suurejoonelise stiilse kompleksina, mis ei ole aga meieni terviklikult säilinud. Suures pargis olev peahoone on hävinud, alles on pika ühekorruselise valitsejamaja müürid. Pargist läänes on säilinud kaaravade- ja niššidega kaunistatud ait (varemeis) ja tall-tõllakuur, samuti maakividest kaunis kuivatihooone.

Ajaloolise jaotuse järgi Võrumaale Röpina kihelkonda kuulunud mõis jääb kaasajal Tartumaale Meeksi valla territooriumile.

Kaitsealuste parkide, arboretumite ja puistute kaitse- eeskiri, Vabariigi Valitsuse 3. Märtsi 2006.a. määrus nr 64.

Piirkonna valitseja on Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon.

Kuninga mänd

Kuninga mänd paikneb Järvelja piirkonnas ja on keskkonnaregistri andmetel 33 m kõrge.

Kirjeldus:

Mõõtmed: Ü= 335 cm (1,3); H= 33 m, võra algus 23 m, tüvemaht 11,5 m³. (maakata andmed, Relve projekt);

Ü= 335 cm; H= 33 m. Võra D= 8 m, võra algus 23 m. Tüvemaht 11,5 m³. Vanus 360a. (1999 a mõõtmised, Tartu KKT 2000);

Seisund rahuldav. Ü= 325 cm (1,3); H= 33 m. (1999. a andmed, Eesti põlispuud).

Asukoht: EPA Järvelja ÕKM Haavametsa tee kv.242 er.10. Järvelja dendroaia lähedal.

Vabariigi kõrgeim puu - kuusk kasvab samas ja on 44,1m kõrge.

Piirkonna valitseja on Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon.

5.8.2 Natura 2000

Natura 2000 on üle-euroopaline hoiualade võrgustik ohustatud või haruldaste taimede ja loomade ning nende elupaikade kaitseks. Võrgustikku kuuluvad kahte tüüpi alad: **linnuhoiualad**- lindude kaitseks ning nende elupaikade säilitamiseks ja **loodushoiualad**- looduslike ja poolloodulike elupaiga tüüpide (Natura elupaigatüübid) ja loomade ning taimeliikide (Natura liigid) kaitseks. Olulisemaks peetakse elupaiku, mis on kadumisohus või mille leviala on piiratud. Kõik liikmesriigid, mille territooriumil elupaigadirektiivi lisades loetletud elupaiga tüüpe esineb, on kohustatud osalema Natura 2000 võrgustiku loomisel.

Natura 2000 ala kaitse eesmärk määratakse kindlaks, lähtudes ala tähtsusest EÜ Nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitsest I lisas nimetatud linnuliikide või selles nimetatata rändlinnuliikide või EÜ Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning looduliku taimestiku ja loomastiku kaitsest I lisas nimetatud looduslike või poollooduslike elupaigatüüpide või II lisas nimetatud liikide soodsa seisundi säilitamise või taastamise jaoks, samuti lähtudes Natura 2000 võrgustiku terviklikkuse saavutamise vajadusest ning silmas pidades ala degrafeerumis- ja hävimisohtu.

Meeksi vallas paiknevad või vallaga piirnevad NATURA 2000 alad on Emajõe suudmeala ja Piirissaare linnuala, Emajõe-Suursoo loodusala ja Järvelja loodusala.

Emajõe suudmeala ja Piirissaare linnuala on moodustatud linnudirektiivi I lisa linnuliikide ja I lisast puuduvate rändlinnuliikide elupaikade kaitseks. Pindala 34 180 ha. Liigid, kelle elupaiku kaitstakse: rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rägapart (*Anas querquedula*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), suur-konnakotkas (*Aquila clanga*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hüüp (*Botaurus stellaris*), sõtkas (*Bucephala clangula*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), mustviires (*Chlidonias niger*), must-toonekurg (*Ciconia nigra*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), väikepistrik (*Falco columbarius*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*), rohunepp (*Gallinago media*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), hallõgija (*Lanius excubitor*), väikekajakas (*Larus minutus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), mudanepp (*Lymnocyptes minimus*), väikekoskel (*Mergus albellus*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), kalakotkas (*Pandion haliaeetus*), täpikhuik (*Porzana porzana*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), teder (*Tetrao tetrix tetrix*).

Emajõe-Suursoo loodusala on moodustatud loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide ja II lisa liikide elupaikade kaitseks. Pindala 22 870 ha. Kaitstavad elupaigatüübid: vähekuni keskoitelised kalgiveelised järved (3140), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), rabad (7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad loodusemetsad (9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (91D0). Liigid, kelle elupaiku kaitstakse: harilik tõugjas (*Aspius aspius*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*); laiujur (*Dytiscus latissimus*).

Järvelja loodusala on moodustatud loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide ja II lisa liigi elupaiga kaitseks. Pindala 184 ha. Kaitstavad elupaigatüübid: vanad

loodusmetsad (9010), vanad laialehised metsad (9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (91D0). Liik, kelle elupaika kaitstakse: laialehine nestik (*Cinna latifolia*).

Natura alade kaitse kord määratakse (või on määratud) kaitsealade puhul kaitseala kaitse- eeskirjaga ning hoiualal looduskaitseadusega.

Alade valitseja on Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon.

5.8.3 Vääriselupaigad

Metsa vääriselupaik on koht, kus saavad elada ja paljuneda metsale põliselt omased, kuid elutingimuste muutuste suhtes tundlikud, kergesti häiritavad liigid- loomad seened samblikud ja taimed. (Vääriselupaigad Eesti metsades, Metsamet 1999).

Vääriselupaikade projekt toimub Rootsi Keskkonnakaitse Agentuuri ja Rootsi Metsaameti finantseerimisel koostöös EV Keskkonnaministeeriumi metsaosakonnaga. Projekti ülesandeks on välja selgitada metsades leiduvad vääriselupaigad, need registreerida ning luua vastav andmebaas. Registreeritud andmete põhjal sõlmitakse kaitsealased lepingud erametsaomanikega. 1999. aastal toimus vääriselupaikade inventeerimine pilootprojektina erametsades ning 2000. aastal jätkus projekt ka riigimetsades. Eesti Metsakaitsealade Võrgustiku projekti raames registreeritakse ühildatava metoodika alusel samuti kõik metsa vääriselupaigad ning kasutatakse vääriselupaikade projekti inventuuri tulemusi kõrge loodusväärtusega alade kontsentratsiooni välja selgitamiseks, et kaaluda metsakaitseala loomise võimalikkust

ja vajalikkust. (Eesti metsakaitsealade võrgustiku rajamine, EV Keskkonnaministeeriumi metsaosakond, 2000)

Keskkonnaregistri andmetel on Meeksi vallas 4 merikotka, 7 kalakotka, 4 väikekonnakotka ja 1 kanakulli püsielupaik.

Vääriselupaikasid on keskkonnaregistri andmetel Meeksi valla territooriumil 35.

5.8.4 Kultuurimälestised

Meeksi valla territooriumil asuvad järgmised riikliku muinsuskaitse all olevad kinnismälestised:

Jrk nr	Reg nr	Mälestise nimi	V/K	asukoht	lisainfo, seisukord ja hinnang edasise tegevuse kohta, kui omanik on vald
1	12860	Asulakoht	K	Jõepera	arheoloogia mälestis seisukord rahuldav, eraomand
2	4248	Meerapalu kalmistu	K	Meerapalu	ajaloomälestis, avatud 1934 seisukord rahuldav, munitsipaalomandisse taotlemisel

3	4249	Pedaspää kalmistu	K	Meerapalu	ajaloomälestis, seisukord rahuldav, munitsipaalomandisse taotlemisel
4	4250	Mehikoorma kalmistu	K	Mehikoorma	ajaloomälestis, asustatud 1770- ndatel seisukord rahuldav, vajab kuivendust, munitsipaalomandisse taotlemisel
5	7216	Mehikoorma Lut. Kiriku varemed	K	Mehikoorma	arhitektuurimälestis, püstitatud 1895.-96, alates 1944 varemeis, varemed vajavad korrastamist ja kindlustamist, maa koguduse omandis
6	4251	Vabadussõjas hukkunute ühishaud	K	Mehikoorma kalmistu	ajaloomälestis, seisukord rahuldav
7	4252	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	K	Mehikoorma kalmistu	ajaloomälestis, seisukord rahuldav

Kinnismälestise kaitseks kehtestatakse kaitsevöönd, millele kohaldatakse Muinsuskaitse seaduse paragrahvi 25 lõikes 2 sätestatud kitsendusi ja milles tehtavad leevendused märgitakse kaitsekohustuse teatisse. Kaitsevööndiks on **50 meetri** laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti.

Muinsuskaitseameti loata on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd; puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

Muinsuskaitsealale kehtestatakse kaitsevöönd, milles kehtivad muinsuskaitseala põhimääruses kindlaksmääratud nõuded ja kitsendused. Muinsuskaitsealal paiknevatele kinnismälestistele kaitsevööndit ei kehtestata, kui muinsuskaitseala põhimääruses pole sätestatud teisiti.

Avalik-õigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal asuva kinnismälestise juurde on igapäev vaba juurdepääs. Eraõiguslik isik, kelle kinnisasjal mälestis asub või kelle kinnisasja tavakohane juurdepääsutee mälestiseni viib, peab tagama igapäev vaba läbipääsu mälestiseni päikesetõusust loojanguni. Mälestiseks olevasse ehitisse või selle õue pääseb omaniku või valdaja lubatud ajal ja korras.

Muinsuskaitse ameti tellimusel on valminud töö ``Tartumaa kaitsmata ehituspärand 1870-1991``, Tartu, jaanuar 2010.

Välitööde aruandes tehakse ettepanek seada sisse kohaliku kaitse all oleva üksikobjekti mõiste, et kaitsta kohalike kultuuriloolisi ja väärtuslike üksikobjekte.

20. sajandi väärtusliku arhitektuuripärandi nimekiri Meeksi vallas

(Tartumaa kaitsmata ehituspärand 1870-1991 andmetel).

Jrk nr	tüüp	asukoht	väärtus	kaitse ettepanek
1	Mehikoorma vanem osa	Mehikoormaa alevik	Iseloomulik ja küllaltki autentselt säilinud ridaküla näide.	Võtta kultuurimälestisena kaitse alla
2	Tuletorn	Mehikoorma alevik	Funktsionalismile omaselt lihtsa (karniisideta) silindrilise vormiga raudbetoonist tuletorn on väheesinev näide 1920.–1930. aastate navigatsiooniga seotud rannarhitektuurist. Piirkonna maamärk.	Võtta kultuurimälestisena kaitse alla
3	Luteri koguduse pastoraat- kirik	Mehikoorma alevik	Pastoraat on iseloomulik näide 20. sajandi alguse pastoraadist	Võtta kultuurimälestisena kaitse alla (asub kinnismälestise kaitsevööndis)
4	Apostliku õigeusu kirik	Mehikoorma alevik	Apostliku õigeusu kirik on väheesinev näide 1920.–1930. aastate apostliku õigeusu kirikuarhitektuuri mittevenepärasest kirikust, mis ühendab eestipärasest luteri kiriku, vabakogudusliku palvela ja apostliku õigeusu kiriku arhitektuuri.	Võtta kultuurimälestisena kaitse alla
5	Mõisavalitse	Meeksi	Iseloomulik ja	Võtta kohaliku

	maja (endine vallamaja)	küla	küllaltki hästi säilinud näide historistlikust valitsejamajast. Pikaagegse vallamajana Meeksi valla ja Eesti omavalitsuse ajaloo jäädvustus.	kultuuriloolise objektina kaitse alla
6	Meeksi veski (Küka karjamõisa veski)	Meeksi küla	Hollandi tüüpi tuulik on iseloomulik näide omaaegsest majandushoonest, materjali (tellis) poolest, suhteliselt vähelevinud lahendus.	Võtta kultuurimälestisena kaitse alla
7	Meierei	Meeksi küla	Meierei on iseloomulik näide 20. sajandi alguse majandushoonest.	Võtta kohaliku kultuuriloolise objektina kaitse alla
8	Metskonna peahoone	Järvelja küla	Näide 20. sajandi alguse metsniku elamust ja kontorihoonest.	Võtta kohaliku kultuuriloolise objektina kaitse alla
9	Jahiloss ja saun	Järvelja küla	1970. aastate rahvusromantismi stiilipuhas näide.	Võtta kohaliku kultuuriloolise objektina kaitse alla
10	Klubi ja koolimaja	Järvelja küla	Hea arhitektuuriga hooned, moodustavad meeldiva ansambli koos Jahilossiga.	Koolimaja võtta kohaliku kultuuriloolise objektina kaitse alla

Kohaliku kultuuriloolise objektidele ehitamiseks või laiendamiseks projekteerimistingimuste väljastamiseks võib vald põhjendatud juhtudel nõuda täiendavaid tingimusi ehitamiseks ja vajadusel detailplaneeringu koostamist, et oleks tagatud objektide kaitse ja väärtuste säilimine.

5.8.5 Miljööväärtuslikud alad

Alus: Planeerimisseadus

Miljööväärtuslikud alad vallas määratakse käesoleva üldplaneeringuga, (punkt 12.3.4, köide II) võttes aluseks Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“.

Miljööväärtuslikul alal seatakse maakasutus- ja ehitustingimused üldplaneeringu ja detailplaneeringu alusel.

Detailplaneeringu koostamine on neil aladel kohustuslik:

- 1) uute hoonete, välja arvatud üksikelamu kõrvalhooned, suvila kõrvalhooned ja aiamaja kõrvalhooned ning teised kuni 20 m² ehitusaluse pindalaga väikehooned, ehitusprojekti koostamise ja püstitamise aluseks;
- 2) olemasolevate hoonete, välja arvatud üksikelamu, suvila ja aiamaja ning nende kõrvalhooned, maapealsest kubatuurist üle 33 % suuruse laiendamise ja selle ehitusprojekti koostamise aluseks;
- 3) maa-alade kruntideks jaotamise korral.

Planeerimisseaduse § 9 lg 10 toodud erisused ei ole miljööväärtuslikul alal lubatud.

6 Sotsiaalsed infrastruktuurid

Sotsiaalse infrastruktuuri elemendid valla territooriumil on kantud kaardile.

6.1 Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne

Valla elanikele osutavad arstiabi perearstid Mehikoormas ja Võnnus. Vältimatu arstiabi osutamise osas asub vald tervikuna SA Tartu Kiirabi teeninduspiirkonnas. Sotsiaalhoolekande teenuseid osutatakse valla sotsiaaltöötaja ja sotsiaalhooldajate poolt ning SA Võnnu sotsiaalhooldakeskuses.

6.2 Lasteaiad ja koolid

Koolituslubade alusel tegutsevad:
 Mehikoorma Põhikool ja Järvelja Algkool.
 Haridusasutustel on arengukavad, põhimäärused ja hoolekogud.
 Perspektiivis on säilitada alghariduse andmine kodu lähedal.
 Gümnaasiumiharidust omandatakse Tartus ja Räpinas ning kutseõpet omandatakse Tartus.

6.3 Raamatukogud, AIP, sport, vaba aja veetmise võimalused

Vallas tegutseb kinnitatud põhimääruste alusel kolm rahvaraamatukogu: Järvelja raamatukogu- rahvamaja, Meerapalu raamatukogu ja Meeksi raamatukogu. Raamatukogude juurde on moodustatud nõukogud.

Rahvaraamatukogude juures on interneti kasutamise võimalus vallaelanikele.

Mehikoorma Põhikooli juures tegutsevas spordihoones on võimalik harrastada erinevaid spordialasid.

Mehikoorma õpetajate juhendamisel töötab muusikaring, tantsuring, näitering ja spordiring.
2007.a. tegutseb Mehikoorma alevikus avatud noortekeskus.

6.4 Politsei ja päästeteenistus

Vald asub Lõuna politseiprefektuuri teeninduspiirkonnas. Kohalik politseipunkt asub Mehikoormas. Valda teenindab määratud konstaabel.

Võnnus asub kohalik päästeteenistuse keskkomando.

Päästeteenistuse tegevusvaldkonnad on:

riiklik tuleohutusjärelvalve/ tuleohutust käsitlevate õigusaktide täitmiseks tehtavad tööd; tulekustutus- ja päästetööd/ inimeste ja vara päästmiseks tehtavad tööd; keskkonna kaitseks tehtavad tööd tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste (edaspidi õnnetused) korral; õnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimiseks tehtavad tööd.

6.5 Kirik ja kalmistud

Vallas tegutseb kaks kirikut: Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Mehikoorma kogudus ja Mehikoorma Õigeusu Kirik.

Valla territooriumil on kolm kalmistut või surnuaeda: Pedaspääl, Mehikoormas ja Meerapalus.

7 Tehnilised infrastruktuurid

Alus: Asjaõigusseaduse rakendamise seadus
Ehitusseadus

Valdava osa tehnovõrkude kohta olemasolev informatsioon (nt sidekaabel, kanalisatsioon, veetorustikud jm) on kaardil vaid asukohale viitava täpsusega.

Kinnisasja omanik peab üldjuhul lubama ehitada oma kinnisasjale maapinnal, maapõues ning õhuruumis tehnovõrke ja -rajatisi (kütte-, veevarustus- või kanalisatsioonitorustikku, telekommunikatsiooni- või elektrivõrku, nõrkvoolu-, küttegaasi- või elektripaigaldist või surveseadmestikku ja nende teenindamiseks vajalikke ehitisi), kui nende ehitamine ei ole kinnisasja kasutamata võimalik või kui nende ehitamine teises kohas põhjustab ülemääraseid kulutusi. Samuti peab kinnisasja omanik lubama teostada oma kinnisasjal seaduslikul alusel paikneva tehnovõrgu või -rajatise teenindamiseks vajalikke töid. Avariitöid võib teha kinnisasja omanikuga eelnevalt kokku leppimata.

7.1 Telefon ja andmeside

Alus: Liinirajatise märgistamise nõuded ja kaitsevööndis tegutsemise eeskiri
Elektroonilise side seadus

Kogu vald on kaetud nii mobiil- kui ka fiksvõrguga, millega liitumine toimub teenusepakkuja ja teenuse soovija vahelise lepingu alusel. Vaatamata üldisele teenuse kättesaadavusele tuleb arengu oluliseks piduriks pidada just valdavalt osa valda katvat analoogsid halba kvaliteeti ja piiratud kasutusvõimalusi internetilahendusteks.

Telekommunikatsiooniehitistega seotud seadusjärgsed kitsendused:

maismaal – **2 meetrit** liinirajatise keskjoonest või rajatise välisseinast liinirajatise paralleelse mõttelise jooneni või tõmmitsatega raadiomasti korral selle kõrgusega või vabalt seisva raadiomasti korral selle **1/3 kõrgusega** ekvivalentse raadiusega mõttelise ringjooneni maapinnal, meetrites; siseveekogudel – **100 meetrit**;

Liinirajatise kaitsevööndis on omaniku loata keelatud igasugune tegevus, mis võib ohustada liinirajatist. Liinirajatise omanikul on õigus nõuda, et liinirajatise kaitsevööndis tegutsev isik on liinirajatise omaniku või tema esindaja vahetu järelevalve all, ning tegevuse korraldamisel selliste abinõude rakendamist ja tegevust viisil, mis väldiks liinirajatise kahjustamist või vigastamist.

7.2 Elektrivõrk

Alus: Elektriõhutusseadus
Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus

Valla elektrivarustuse skeem on põhiosas välja arendatud. Tarbijaid varustatakse elektrienergiaga valdavas osas valla territooriumist OÜ Jaotusvõrk Tartu võrgupiirkonna poolt.

Põhiliinide osas ei ole muudatusi lähitulevikus ette näha, samuti ei kavandata rajada uusi alajaamu.

Olemasolevad põhiliinid jäävad samadele trassidele ja rekonstrueerimine toimub vastavalt Eesti Energia arengukavale ja liinide tehnilisele seisukorrale.

Elektrivõrguga liitumine toimub teenust pakkuva firma tehniliste tingimuste kohaselt.

Põhilises osas on elektrivõrgu ehitus toimunud aastatel 1960 – 1970.

Majandite lagunemisega ning põllumajandusliku tootmise struktuuri muutumisega on paljude alajaamade koormused alates 1989. aastast oluliselt langenud ning ümber jaotunud. Olemasoleva võrgu tehnilised võimalused ei vasta sageli uute kasvavate (talu)majapidamiste tarbimiskoormusele, mis tingib uute alajaamade rajamise vajaduse.

Elektripaigaldisega seotud seadusjärgsed kitsendused:

Elektripaigaldise kaitsevöönd on elektripaigaldist, kui see on iseseisev ehitus, ümbritsev maa-ala, õhk või veekogu, kus ohutuse tagamise vajadusest lähtudes kitsendatakse kinnisasja kasutamist

Kaitsevööndis on keelatud tõkestada juurdepääsu elektripaigaldisele, ladustada tuleohtlikke materjale ja aineid, teha tuld, põhjustada oma tegevusega elektripaigaldise saastamist ja korrosiooni ning korraldada massiüritusi, kui tegemist on üle 1000-voldise nimipingega elektripaigaldisega.

Elektripaigaldise omaniku loata on kaitsevööndis keelatud ehitada, teha mäe-, laadimis-, süvendus-, lõhkamis-, niisutus- ja maaparandustöid, istutada ning langetada

puid ja põõsaid. Õhuliinide kaitsevööndis on keelatud sõita masinate ja mehhanismidega, mille üldkõrgus maapinnast on üle 4,5 meetri; üle 1000-voldise nimipingega õhuliinide kaitsevööndis ehitada aedu jatraattarasid ning rajada loomade joogikohti. Elektri-maakaabelliinide kaitsevööndis ei tohi töötada löökmehanismidega, tasandada pinnast, teha mullatöid sügavamal kui 0,3 m, küntaval maal sügavamal kui 0,45 m ning ladustada ja teisaldada raskusi.

Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatuse kehtestab Vabariigi Valitsus tulenevalt elektripaigaldise ohutusest, pingest, võimsusest ja asukohast. Elektriliinide kaitsevöönd mõõdetakse liini teljest ja on:

Elektriõhuliin alla 1 kV	2 m;
Elektriõhuliin kuni 20 kV	10 m;
Elektriõhuliin 35-110 kV	25 m;
Elektrimaakaabelliin (äärmisest kaablist)	1 m;
Alajaamad ja jaotusseadmed (piirdeaiast, seinast või seadmest)	2 m.

7.3 Soojavarustus

Alus: Ehitusseadus

Kaugkütteseadus

Elektriohutusseadus

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniseadus

Surveseadme ohutuse seadus

Küttegaasi ohutuse seadus

Tsentraalkütet valla territooriumil ei toimu.

Mehikoorma aleviku kortermajad on loobunud tsentraalkütte kasutamisest.

Kaugküttealasad valla territooriumil ei ole määratud.

Surveseadmete ja –torustikuga seotud seadusjärgsed kitsendused

Surveseadme kaitsevöönd on surveseadet, kui see on iseseisev ehitus, ümbritsev maa-ala, õhuruum või veekogu, kus ohutuse tagamise vajadusest lähtudes vastavalt seadusele kitsendatakse kinnisasja kasutamist.

Surveseadmete ja –torustike kaitsevööndi ulatuse kehtestab Vabariigi Valitsus tulenevalt ohutusest, survest ja asukohast. Survetorustike kaitsevööndit mõõdetakse mõlemal pool torustikke äärmise torustiku isolatsiooni välispinnast järgmistel kaugustel asuvate mõtteliste vertikaal- ja horisontaaltasapindadeni:

Maa-alune soojatorustik alla 200 mm	2 m;
Maa-alune soojatorustik 200 mm ja suurem	3 m;
Maapealne sooja-veetorustik 6 bar ja alla	2 m;
Surverajatised	2 m.

Surveseadme kaitsevööndis ei tohi tõkestada juurdepääsu surveseadmetele, ladustada jäätmeid, kemikaale, väetisi, istutada puid ja põõsaid. Surveseadme omaniku loata ei tohi ehitada, teha lõhkamis-, puurimis- ja kaevetöid, maaparandustöid, ladustada ja teisaldada raskusi, organiseerida ülesõite või teha muid ohutust mõjutada võivaid töid.

7.4 Puurkaevud

Alus: Veeseadus;

Veehaarde sanitaarkaitseala moodustamise ja projekteerimise korra kehtestamine

Vallas asub 16 puurkaevu.

Meeksi valla puurkaevude nimekiri lisas.

Kuna adekvaatne informatsioon valdavast osast puurkaevudest tarbitava veehulga kohta puudub, on kõik puurkaevud sanitaarkaitsealaga 50 meetrit. Vajadusel tuleb igal konkreetsel juhul täpsustada sanitaarkaitseala ulatus.

Põhjaveehaardele moodustatakse sanitaarkaitseala, üldjuhul **50 meetri** raadiuses ümber puurkaevu või **50 meetri** kaugusele mõlemale poole kaevusid ühendavast sirgjoonest ja **50 meetri** raadiuses ümber puurkaevude rea otsmiste puurkaevude.

Sanitaarkaitseala ei moodustata, kui kasutatav põhjavesi ei sobi omadustelt olmeveeks või kui vett võetakse põhjaveekihi alla 10 m³ ööpäevas ühe kinnisasja vajadusteks. Veehaarde sanitaarkaitseala ulatust võib vähendada Keskkonnaminister Veeseaduse § 28 toodud juhtudel.

Põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal on keelatud majandustegevus, välja arvatud veehaarde rajatiste teenindamine, metsa hooldamine, heintaimede niitmine ja veeseire. Veehaarde omanik või valdaja võib keelata veehaarderajatiste teenindamisega mitteseotud isikute viibimise veehaarderajatise seadmetel.

Olemasolev ühisveevarustuse süsteem

Vallas on ühisveevärgiga seotud 3 puurkaevu:

1. üks puurkaev asub Mehikoorma alevikus, mis varustab 6 kortermaja 72 korteriga, Mehikoorma kauplust 4 töötajaga, Mehikoorma Põhikooli 20 töötaja ja 85 õpilasega, 6 ühepereelamut, sidejaoskonda 1 töötajaga, perearsti 2 töötajaga ja patsiente.

Vee erikasutusloa taotluses on ette nähtud elanike (kokku 235) varustamiseks 59 m³ vett ööpäevas, kokku Mehikoorma aleviku puurkaevust 75,95 m³ vett ööpäevas. Tegelik tarbimine on sellest tunduvalt väiksem, mitte rohkem kui 59 m³/d.

Mehikoorma alevikus on üks veevarustussüsteem, mille peatrass kulgeb tee kõrval pumplast kanalisatsiooni pumbamajani ja harutrassid korterelamuteni, ühepereelamuteni ja koolini;

2. üks puurkaev asub Aravu külas, mis varustab 2 kortermaja 24 korteriga ja 4 ühepereelamut. Ühisveevärg- ja kanalisatsioon rekonstrueeritud 2007.a.sügisel;

3. üks puurkaev asub Järvelja külas, mis varustab kogu keskasulas olevaid tarbijaid ning vee-ettevõtlust korraldab SA Järvelja Öppe- ja Katsemetskond. Järvelja küla keskasula veevarustus ja kanalisatsioon on rekonstrueeritud 2003.a. suvel (Eesti Veeprojekt OÜ poolt koostatud ehitusprojekt nr 15-03).

Mehikoorma ühisveevärgi puurkaevu vee puhul ei vasta sotsiaalministri määruse nr 82 nõetele raua- ja mangaani sisaldus. Lokaalseid puurkaevusid omavad ka kalatööstusettevõtte OÜ Latikas ja Mehikoorma Piirivalvekordon. Veetorustik on üle 20-ne aasta vana ja ehitatud malmtorudest, mis külmumise tõttu purunevad ja mida ei ole võimalik parandada. Puurkaevu pumba abil pumbatakse vesi hüdrofoori ja sealt otse tarbijateni. Veetorustik on tugevasti saastunud rauaühenditega.

7.5 Veevõrk, kanalisatsioon, puhastusseadmed.

Alus: Ühisveevärgi ja kanalisatsiooniseadus;
Kanalisatsiooniehitiste veekaitseõuded;

Ühisveevärgiga on osaliselt hõlmatud Aravu, Järvelja ja Mehikoorma tarbijad.

Ülejäänud saavad joogivee eraomandis olevatest puurkaevudest ja salvkaevudest. Hinnanguliselt kasutab terve valla kohta põhjavett vaid 45 – 50% kogu valla elanikkonnast.

Joogiveekvaliteedis esineb probleeme, peamiselt üldraua osas. Vajalik on vee kvaliteeti tagavate seadmete lisamine joogivesüsteemidesse.

Probleemid ühisveevärgis:

- pumbad on amortiseerunud ja halvas seisus;
- puurkaevude ümber ei ole moodustatud nõetele vastavaid sanitaarkaitsealasid;
- puurkaevud on amortiseerunud;
- pumpade käitamise üle puudub korrapärane kontroll;
- jaotusvõrgu halb tehniline seis;
- puuduvad tuletõrjevee hüdrandid;
- halb joogivee kvaliteet (üldraud, floriid).

Kanalisatsioon

Kanalisatsioonisüsteemid on osaliselt välja ehitatud Järvelja, Aravu külades ja Mehikoorma alevikus.

Olemasolev ühiskanalisatsiooni süsteem

Osa ühisveevarustussüsteemi tarbijatest on ka ühendatud reovee kanalisatsioonisüsteemiga. Mehikoorma alevikus on üks kanalisatsioonisüsteem, mis koosneb isevoolest torustikust hoonetest kuni reovee pumplani ja survetorustikust reoveepumplast biotiikideni. Reovee ülevool on suunatud Kirikupargi tiiki. Eraldi purglat Mehikoorma alevikus ei ole, kuid salvkaevude jt veetarbijate poolt tekitatud reovesi veetakse kogumiskaevudest reovee pumpla taha kanalisatsioonivõrku. Reovee väljaveo korraldavad elanikud ise. Mehikoorma aleviku ja Aravu küla kanalisatsiooni

süsteemi juhitakse ainult olmevesi, tööstusreovesi, mis tekib kalatöötlemisettevõttes OÜ Latikas, käideldakse ettevõttele kuuluvas kanalisatsioonisüsteemis ja biotiikides. Sademevee kanalisatsioon puudub. Sademe- ja pinnasevee sattumine kanalisatsiooni on võimalik amortiseerunud torustike tõttu. Mehikoorma aleviku ja Aravu küla kanalisatsioonisüsteem on ehitatud üle 20 aasta tagasi. Torustik on amortiseerunud ja vajab vahetamist. Joogivee- ja kanalisatsiooni torud on paigaldatud erinevatesse kaevikutesse. Mehikoorma alevikus on kanalisatsioon kohati ehitatud muldesse ja ei ole kaitstud külmumise eest. Mehikoorma aleviku ja Aravu küla reovee puhastamine toimub biotiikides, mehaaniline puhastus puudub ning biotiikide võimsus võimaldab puhastada kogu reovee praegusel hetkel, kuna ei ole saavutatud vee maksimaalset tarbimist. Peale puhastamist suunatakse Mehikoorma reovesi biotiikidest otse Peipsi järve ja Aravu külas biotiigist Meeksi ojja.

Mehikoorma aleviku ja Aravu küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteeme haldab OÜ Latikas Meeksi Vallavolikogu otsusega nr 50 18.12.2003. a.

Meeksi valla hajaasutuses paiknevad majapidamised kasutavad lokaalseid joogivee šahtkaevusid ja kuivkäimlaid.

Peamaised probleemid avalikus kanalisatsioonisüsteemis:

- olemasolevad reoveepuhastid ei tööta piisava efektiivsusega;
- infiltratsioon kanalalisatsioonisüsteemidest on kõrge;
- elanikkond on hajutatud;
- kanalisatsioonisüsteemid on halva ehituskvaliteediga;
- kanalisatsioonisüsteemid on amortiseerunud;
- torustiku paiknemise ja mõõtmete kohta puuduvad andmed.

Kanalisatsiooniehitiste, torustik välja arvatud, vähimad lubatud kaugused tsiviilhoonetest ja joogivee salvkaevudest on määratletud kujadena. Kuja ulatus sõltub suublaks olevast pinnasest ja selle omadustest, reoveepuhasti jõudlusest, reovee puhastamise viisist ja reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast.

Tabel väike- ja suurpuhastite nõutavad kujad sõltuvalt reovee puhastamise viisist ja reoveepuhasti jõudlusest

Reovee puhastamisviis	Kuja (meetrites)	
	Väikepuhasti jõudlus (ie)	Suurpuhasti jõudlus (ie)
	Kuni 2000 ie	2000–10 000 ie
1. Reoveesettetahendus- ja kompostimisväljakutega mehaaniline või bioloogiline reoveepuhasti või eraldi paiknevad reoveesettetahendus- ja kompostimisväljakud	100	150

2. Mehaaniline või bioloogiline reoveepuhasti, kus reoveesetet käideldakse kinnises hoones	50	100
3. Biotiik, tehismärgala, avaveeline taimestikpuhasti	100	200

Omapuhasti rajamisel peab arvestama, et:

- 1) selle kuja on vähemalt **10 meetrit** (va septikul);
- 2) septiku kuja on vähemalt **5 meetrit**;
- 3) omapuhastit tohib ehitada väljapoole reovee kogumisalasid;
- 4) see peab paiknema joogiveekaevude suhtes allanõlva ning põhjavee liikumissuuna suhtes allavoolu.

Septik on pealt kinnine setiti, millesse sadestunud, läbivoolava reoveega kokku puutuva sette orgaaniline aine laguneb anaeroobselt.

Suublasts olevast pinnasest ja selle omadustest, maapinna langusest ning ei tohi olla väiksem kujast:

Tabel omapuhastiks oleva imbsüsteemi ja joogiveesalvkaevu vaheline kaugus

Maapinna lang, %	Kuja (meetrites)		
	Suublasts olev pinnas ja selle omadused		
	Keskliivast peenem liiv ja muu peenterine pinnas, mille $d_{10}^1 < 0,1$ mm	Peenliivast jämedam liiv ja muu kesakterine pinnas, mille $d_{10}^1 > 0,1$ mm	Moreen
< 5	30	50	30
5–15	20	30	20

¹ d_{10} – tera läbimõõt, millest väiksemaid osakesi on pinnases 10 %.

Ühiskanalisatsiooni reoveepumpla kuja ulatus sõltub reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast. Kui vooluhulk on kuni $10 \text{ m}^3/\text{d}$, peab kuja olema **10 meetrit**; kui vooluhulk on üle $10 \text{ m}^3/\text{d}$, peab kuja olema **20 meetrit**.

Purgimissõlme kuja peab olema **30 meetrit**.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni vahelise piiri määrab liitumispunkt. Liitumispunkt on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ühenduskoht kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooniga. Liitumispunkt asub kuni **2 meetrit** kinnistu piirist väljaspool, kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik või valdaja ja kinnistu omanik või valdaja ei ole kokku leppinud teisiti.

7.6 Tuleohutusnõuded. Tuletõrje veevõtukohad

Alus: Päästeseadus

Tuleohutuse üldnõuded (Siseministri 08.09.2000. a määrus nr 55)

Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded (Vabariigi Valitsuse 27. oktoobri 2004. a määrus nr 315)

Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuete kinnitamine (Keskkonnaministri 15.06.1998 määrus nr 46)

Tuletõrje veevõtukohad Meeksi valla territooriumil on kantud planeeringu kaardile.

Tuletõrje veevõtu kohad

	Küla/alev	nimetus	asukoht	Maht m ³	märkused
1	Mehikoorma	Tiik	Gunnar Konsa majapidamine	500	
2	Mehikoorma	veehoidla	Mehikoorma	100	
3	Mehikoorma	veehoidla	Mehikoorma	150	kuivati juures
4	Mehikoorma	Järv	Mehikoorma sadam		
5	Mehikoorma	Tiik	Keskus, rahvamaja		
6	Meeksi	Oja	Meeksi sild		
7	Aravu	veehoidla	Aravu töökoda	100	
8	Järvelja	veehoidla	Järvelja	100	
9	Järvelja	Järv	Järvelja		
10	Jõepera	Tiik	Laanõ, jahiselts	200	
11	Parapalu	veehoidla	Parapalu bussipeatusest 100m edasi	100	
12	Meerapalu	Järv	Meerapalu sadam		
13	Meerapalu	veehoidla	Pedaspää	100	
14	Meerapalu	veehoidla	Meerapalu	100	info puudulik
15	Aravu	veehoidla	Aravu suurfarm (puidutöökoda)	150	info puudulik
16	Jõepera	veehoidla	Laane kuivati	100	info puudulik

Tuleohutusnõuded on tehnilised ja korralduslikud nõuded, mille eesmärk on tagada maa ning selle juurde kuuluvate hoonete ja rajatiste (edaspidi *objekt*), tegevuse ja seadme töö tuleohutus, samuti nõuded tuleohutus paigaldistele. Olulised tuleohutusnõuded peavad olema täidetud kogu ehitise kasutusaja vältel.

Tuleohtlikuks alaks loetakse metsa ja muu taimeistikuga nagu kuluheinaga, tuleohtliku põõsastikuga, poolpõõsastikuga (kanarbik, sookail, põõsasmaran) ja kuivanud rooga kaetud ala ning turbapinnasega ala.

Tuleohtlik aeg tuleohtlikul alal algab kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabumisel.

Vastutus tuleohutusnõuete täitmise eest kinnistul, maaüksusel või krundil (edaspidi *territorium*) lasub selle omanikul ja valdajal.

Territooriumi sõidutee, juurdepääs ehitisele ja ladustatud materjalile ning tuletõrjevõõtukohale hoitakse vaba ning aastaringselt kasutamiskõlblikus seisukorras.

Objekti territoorium hoitakse alaliselt puhas põlevmaterjali jäätmetest.

Jäätmete hoiukoht paikneb põlevmaterjalist või süttiva pinnakihi ehitisest või mis tahes tulepüsivusega ehitise välisseinas olevast ukse-, akna- või muust avast vähemalt 2 m kaugusel.

Põlevmaterjali hoitakse ehitisest mitte lähemal kui 4 m ja koresööta mitte lähemal kui 15 m. Sõiduk pargitakse selleks määratud kohas või vähemalt 4 m kaugusel ehitisest.

Territooriumil on keelatud:

- ladustada ehitiste vahelisse tuleohutuskuja alasse mis tahes põlevmaterjali, põlevpakendis seadet või -taarat ning parkida mootorsõidukit või muud tehnikat;
- rajada ehitist ilma kehtestatud korras heakskiidetud ehitusprojektita;
- sõita sädemepüüdjaga mootorsõidukiga põlevvedeliku või -gaasi või muu kergestisüttiva materjali kasutamise- ja hoiukohta või -ruumi;
- teostada tule- ja plahvatusohtlikku protsessi väljaspool selleks otstarbeks seadistatud kohta;
- remontida põlevvedeliku või -gaasiga täidetud torustikku või seadet;
- ladustada põlevmaterjali vahetult isoleerimata juhtmetega elektriõhuliini alla või lähemale kui 2 m objekti territooriumi välispiirist;
- valada põlevvedelikku ja oksüdeerijat maha või kanalisatsioonivõrku;
- tankida mootorsõidukit vahetult selle hoiukohas;
- põletada kulu, va kehtestatud juhtudel ja korras;
- rohkem suitsu tekitava risu, põhu jms põletamine, va juhul, kui sellest on valesäire vältimiseks eelnevalt informeeritud päästeasutuse häirekeskust;
- lõkke tegemine, va selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas;
- muu tegevus, mis võib põhjustada tulekahju.

Tule tegemisel ei tohi tuletõrjija jätta tuld valveta ega lahkuda enne, kui tuli on kustunud või tema poolt kustutatud.

Tule levik ühelt ehitiselt teisele ei tohi ohustada inimeste turvalisust ega põhjustada olulist majanduslikku või ühiskondlikku kahju.

Nõude täitmiseks peab hoonetevaheline kuja takistama tule levikut teistele hoonetele, kusjuures juhul, kui hoonetevahelise kuja laius on alla 8 m, tuleb tule leviku piiramine tagada ehituslike või muude abinõudega.

Eelmises lõikes nimetatud hoonetevahelise kuja arvestamisel võib lugeda üheks hooneks tuletõkkeseksiooni nõuetele vastavat hoonetekompleksi, kusjuures: 1) sellised hooned peavad olema tuleohutusest lähtuvalt samases klassis, vastavalt kas TP1 (*tulekindel*), TP2 (*tuldtakistav*) või TP3 (*tuldkartev*); 2) selliste hoonete kasutajate arv ja korruste pindala on väiksemad hoonetekompleksile kohalduvatest arvväärtustest.

Ehitises on keelatud:

- muuta ehitise või ruumi kasutusotstarvet, seda rekonstrueerida, ümber planeerida, kapitaalselt remontida või tehniliselt ümber seadistada ilma kehtestatud korras heakskiidetud ehitusprojektita;
 - tõkestada evakuaatsiooniteed või -pääsu seadme, pakendi, taara, eseme, mööbli või muu sisustusega;
 - hoida tuletõkkeust pidevalt avatuna või seda avatud seisundis fikseerida;
- kütteseadme kasutamisel ei tohi paigaldada suitsulõõri ventilatsiooniresti või kasutada ventilatsioonilõõri suitsu juhtimiseks;

Tuleohtlikul ajal on tuleohtlikul alal keelatud:

- suitsetamine, välja arvatud selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas või mineraalse pinnasega kohas, kus puudub taimestik või selle jäänused, või ajal, mil maapind on kastest või vihmast märg;
- raiejäätmete või muu risu (tuleohtlikud olme- ja tööstusjäätmed, kuivanud taimestik) põletamine, välja arvatud mineraalse pinnasega alal, mil maapind on vihmast märg;

Avalikud tuletõrje veevõtukohad tuleb nõuetekohaselt tähistada, juurdepääs hoida vaba ning aastaringsest kasutamiskõlblikus seisukorras.

7.7 Teed, tänavad

Alus: Teeseadus
Liiklusseadus
Tee ja tee kaitsevööndi kasutamise ja kaitsmise nõuded
Raudteeseadus

Tee on maantee, tänav, jalgteed ja jalgrattateed või muu sõidukite või käijate liiklemiseks kasutatav rajatis, mis võib olla riigi või kohaliku omavalitsuse või muu juriidilise isiku või füüsilise isiku omandis.

Tänav on tee eriliik linnas, alevis, alevikus, mis on ehitatud või kohandatud sõidukite või jalakäijate liiklemiseks. Tänavamaa on maa, mis on määratud tänavaga koosseisus olevate rajatiste paigutamiseks ja teehoiu korraldamiseks. Meeksi valla territooriumil tänavatena kvalifitseeritavaid teed on Mehikoorma alevikus 1,6 km.

Valla territooriumil asub ligikaudu 63 km avalikke riigimaanteid ja 37 km kohalike teid.

Riigikõrvalmaanteed vallas

18292	RÄPINA-ARAVU	0	13,5	15,5
22286	KÕNNU - AHUNAPALU	0	14,791	14,791
22287	LIISPÕLLU - JÄRVSELJA - ARAVU	0	13,339	13,339
22288	SAKI - PARAPALU	0	6,372	6,372
22289	SIKAKURMU – JÄRVSELJA	0	5,156	5,156
22290	RASINA - MEEKSI	0	12,284	12,284
22291	MEEKSI - MEHIKOORMA	0	3,649	3,649
22294	MEHIKOORMA - MEERAPALU	0	20,619	20,619
22295	LAAKSAARE TEE	0	2,426	2,426
22296	JÕEPERA TEE	0	1,788	1,788

Erateede hulka on arvestatud nii kattega teed kui ka pinnasteed.

Munitsipaalteede osas on mustkatttega teede osatähtsus väike, valdavalt on teed kruusakatttega.

Erateid iseloomustab suhteliselt suur pinnasteede osakaal, millest omakorda suur osa on aktiivset kasutamist mitteleidvad põllu- ja metsateed. Advekaatsed andmed erateedel asuvatest truupidest ja nende tehnilisest seisukorrst puuduvad. Vaatamata seaduses sätestatud kohustusele (Teeseadus § 11) on eraomanikud ainult üksikutel juhtudel esitanud avalduse oma tee kandmiseks kohalikku teeregistrisse.

Teeregister on informatiivne andmekogu, mille asutamise ja kasutusele võtmise eesmärgiks on usaldusväärsete andmete kogumine ja säilitamine valla haldusterritooriumil asuvate teede, välja arvatud riigile kuuluvate teede kohta. Register koosneb maaomanike ja kasutajate registrist (elektrooniline) ja valla geograafilisest infosüsteemist (GIS) registrisse kantavate andmete graafiliseks esitamiseks. Teeregistrit peab Tartu Teedevalitsus.

Vallavolikogu 11. juuni 2008.a. otsusega nr.15 on kinnitatud kohalike teede nimekiri kogupikkusega 37 412 m, (peatükk 12 köide II).

Seadusjärgsed kitsendused:

erateed ja realservituudiga erateed ning tasulist teed peab tee omanik lubama tasuta kasutada alarmsõidukil ja erakorralise või sõjaseisukorra ajal kaitseväge sõidukil. Muudel sõidukitel peab tee omanik lubama teed tasuta kasutada ainult juhul, kui avalikult kasutatav tee on avarii või loodusõnnetuse tagajärgede likvideerimiseks suletud.

Tee kaitseks, teehoiu korraldamiseks, liiklusohutuse tagamiseks ning teelt lähtuvate keskkonnakahjulike ja inimesele ohtlike mõjude vähendamiseks rajatakse tee äärde kaitsevöönd. Munitsipaaltee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge on 20-50 m, kaitsetsooni laius 20 m.

Tee kaitsevööndis on omaniku nõusolekuta keelatud:

- ehitada nähtavust piiravaid hooneid või rajatise ning rajada istandikke;
- ehitada kiirendus- või aeglustusrada, peale või mahasõiduteed, alalist või ajutist müügipunkti või muud teeninduskohta;
- paigaldada valgustusseadet või teabe- ja reklaamivahendit;
- korraldada spordivõistlust või muud rahvauritust;
- kaevandada maavara ja maa-ainest;
- teha metsa uuendamiseks lageraiet;
- teha veerežiimi muutust põhjustavat maaparandus- või muud teehoiuvälisist tööd.

Tee kaitsevööndi maa omanik on kohustatud kaitsevööndis hoidma korras teemaaga külgneva kaitsevööndi maa-ala ja sellel paikneva rajatise ning kõrvaldama või lubama kõrvaldada nähtavust piirava istandiku, puu, põõsa või muu liiklusele ohtliku rajatise. Ta peab võimaldama paigaldada teega külgnevale kaitsevööndi kinnistule talihooldetöödeks ajutisi lumetõkkeid, rajada lumevalle ja kraave tuisklume tõkestamiseks ning paisata lund väljapoole teemaad, kui nimetatud tegevus ei takista juurdepääsu tema elukohale ja varale.

Tee kaitsevööndis oleva maa omanik või kasutaja võib kooskõlastamata teha oma majapidamise ja maakasutamisega seotud töid (maa harimine, saagi koristamine jms), kui need tööd ei ole vastuolus Teeseaduse ja tee kaitsevööndi kaitse sätetega. Teega vahetult külgnevat maad võib maa omanik või kasutaja harida kuni teemaa piirini, seejuures kahjustamata külakraave, mullet, süvendit ja nende nõlvu. Maaharimismasinatega ei ole tööde teostamise ajal lubatud välja sõita teele, manööverdada sellel või selle nõlvadel. Möödapääsmatu vajaduse korral tuleb sellised tööd kooskõlastada tee omanikuga.

7.8 Sadamad

Meeksi vallas paikneva Laaksaare randumissilla kaudu peetakse ühendust Piirissaarega.

Mehikoorma alevikus paikneb sadam, mida kasutavad piirivalve ja kalurid.

Meeksi valla sadamad on passistamata ja vormistamata, et tegutseda sadamana.

Rannalautri koht- looduslikult sobiv randumiskoht paatidele, kus neid on võimalik kinnitada ja maale tõmmata koos alale jäävate minimaalsete eriotstarbeliste teenindavate rajatistega.

7.9 Geodeetilise põhivõrgu märgid

Alus: Geodeetiliste ja kartograafiliste tööde tegemise ning geoteetiliste ja kartograafiliste andmete kasutamise korra kinnitamine

Asulate geodeetiliste põhivõrkude aluspunktid on rajatud 1999. aastal. Märgi tsentriks on metallvarras, mis on ümbritsetud metallkraega ja kupitsaga. Tsentri kõrval on tunnuspost pealdisega "Eesti Vabariigi kaitse all olev geodeetiline punkt".

Märgi kaitsetsoon on maa-ala raadiusega 3m märgi tsentrist. Kaitsetsooni ei tohi rajada ehitisi, istutada puid ega põõsaid, teha tuld, ladustada materjal ja paigutada jäätmeid või mõnel muul viisil kahjustada märkide säiluvust ning kasutatavust.

Märkide rikkumise ja loata eemladamise korral kohaldatakse süüdlasele seaduses ettenähtud tsiviil-, haldus-, kriminaal- ja distsiplinaarvastutust reguleerivaid sätteid.

Reeperite asukot on sageli ebamäärane. Maa-ameti geodeesia büroo andmetel toimub asukohtade täpsustamine.

7.10 Maaparandussüsteemid

Alus: Maaparandusseadus

Maaparandus on maaparandusseaduse tähenduses on maa kuivendamine, niisutamine ja maa veerežiimi kahepoolne reguleerimine, samuti happeliste muldade lupjamine ning agromelioratiivsete, kultuurtehniliste ja muude maaparandushoiutööde tegemine maatulundusmaa sihtotstarbega maa ja maapiirkonnas paikneva põllumajanduslikult kasutatava elamumaa sihtotstarbega eluasemekohtade maa viljelusväärtuse suurendamiseks.

Maaparandussüsteem on maa kuivendamiseks, niisutamiseks või veerežiimi kahepoolseks reguleerimiseks vajalike rajatiste ja hoonete kompleks. Maaparandussüsteemi eesvool on kuivendusvõrgust voolava liigvee ärajuhtimiseks või niisutusvõrgu veehaardesse vee juurdevooluks rajatud veejuhe või loodusliku veekogu reguleeritud lõik, mille veeseisust sõltub reguleeriva võrgu nõuetekohane toimimine.

Eesvool on pinnaveekogu koos sellel asuvate rajatistega, kui sellesse suubuvad teised veejuhtmed. Niisutussüsteem on rajatiste kompleks vee ammutamiseks veeallikast ja selle jaotamiseks niisutatavale maa-alale.

Maaparandustööde tegemiseks ja maaparandushoiuks võib asutada maaparandusühistu. Maaparandusühistu liikmeteks võivad olla maaomanikud ja -valdajad omaniku volituse alusel, kelle maatükile või ettevõttele toob ühistu tegevus kasu. Maaparandusühistu liikmeks olemine on sellega seotud maatüki või ettevõtte omanikule kohustuslik, kui ta saab kasu maaparandussüsteemi toimimisest.

Maaparandussüsteemide rajamine:

Maaparanduslikke ehitustöid võib teha, sõltumata maatüki kuuluvusest, vaid kooskõlastatud maaparandusprojekti ja ehitusloa alusel. Maaparandusprojekti kooskõlastamisest ja ehitusloa väljaandmisest keeldutakse, kui maaparandustöödega rikutakse kaitsereežiime, põhjendamatult kahjustatakse või põhjendamatult muudetakse loodust või tekitatakse kahju teistele maaomanikele või maa- ja veekasutajatele. Maaparandusprojekti sisalduvate ja tehnoloogianõuetega nähakse ette maastikuhooldus ning tagatakse maaparandussüsteemide rajamisel ja korrashoiul loodusvarade, looduskeskkonna, loodusobjektide, muinasmälestiste ning teistele omanikele kuuluvate rajatiste hoid ja säilimine.

Maa kruntimisel või ümberkruntimisel kooskõlas maakorralduslike õigusaktidega tuleb tagada maaparandussüsteemi toimimine ja kaitse.

Maaparandushoidu korraldab maaparandussüsteemi omanik.

Maaparandussüsteemide korrastustööde käigus tuleb vältida vee reostamist, veekogu risustamist ning maastiku ökoloogilise mitmekesisuse vähenemist. Selleks tuleb tööde tegemisel rakendada järgmisi tehnoloogilisi meetmeid:

- mullatöid veejuhtmetel tuleb teha suvise madalvee ajal;
- veejuhtmete setetest puhastamisel tuleb vältida nõlvajalami üleskaevamist mahus, mis võib esile kutsuda nõlva deformatsioone (nõlva libisemine või uhtumine, jalami voolamine jne);
- kaevetöödel veekogudes tuleb maksimaalselt säilitada kaldataimestik või selle kiire taastumisvõime, selleks säilitada hädapärast mahavõetavate puude kändud ja juurestik, seda eriti puhverribal;
- voolusängist kõrvaldatud veetaimestik ja puhastusraie jäätmed tuleb eemaldada voolusängist ja puhverribalt;
- veekogu kallaste kindlustamisel tuleb kasutada looduslikke materjale või geotekstiile, mis võimaldavad kalda haljastamist;
- ujuseadmete kasutamisel veekogude puhastamiseks vältida muda tagasivoolu veekogusse;
- kraavide puhastamisel turbamudast, kui see kraav suubub kaitsereežiimiga veekogusse, tuleb hõljumi kinnipüüdmiseks rajada kraavile enne settebassein;
- maaparandustööde mõjul looduskeskkonnas toimunud muudatused ei tohi põhjustada vee keemilise koostise halvenemist üle kahe korra võrreldes fooniks oleva eesvoolu tasemega.

(Keskkonnaministri määrus 15.02.99 nr 12 jõust 05.03.99)

Maaparanduse reguleeriva võrguga haaratud alasad on Meeksi valla territooriumil kokku 6 136 ha, sellest metsakuivendust 3 972 ha ja reguleerivat võrku teenindavaid maaparandussüsteemide eesvoole koos riigi poolt korrashoitavate eesvooludega 90,7 km.

8 Majandus

8.1 Ettevõtlus. Teenindus. Kaubandus.

Meeksi valla haldusterritooriumil tegutsevatest suuremad tööandjad on OÜ Laticas, RMK Rápina Metskond, SA Järvelja Öppe- Katsemajand ja omavalitsus.

Põhilised tegevusalad on kalapüük, metsahooldus ja metsavarumine, õppe- ja teadustöö.

Potentsiaalsed looduslikud ressursid ettevõtluse arendamiseks on järv, põllumajanduslik maa, mets, looduslikult soodsad puhkeaja veetmise kohad.

Mehikoorma alevikus tegutsevad Tartu TÜ kauplus, Eesti Posti postkontor, Järveljal tegutseb suvehooajal kauplus- söökla.

8.2 Puhkemajandus. Rekreatsioon

Alus: Tervisekaitseõuded supelrannale ja suplusveele

Supelrand on veekoguosa, mille põhi peab olema liivane või kruusane, lauge, ilma järsakute, aukude ja teravate kivideta ning vaba mudast ning ujumist segavast taimestikust. Vee sügavus supelranna üldkasutatavas osas ei tohi ületada 1,8 m ning lastele ettenähtud osas 0,7 m. Suplemiseks ja ujumiseks kasutatav veekogu osa on eraldatud hoiatusmärkidega. Supelranna avamiseks peab selle omanikul või valdajal olema enne suplushooaja algust asukohajärgse tervisekaitsetalituse nõusolek. Suplusvesi supelrannas peab vastama määruses esitatud kvaliteedinäitajatele.

Meeksi valla haldusterritooriumil supelrandu ei ole.

Supluskoht on traditsiooniline ujumiskoht, mida kasutab rohkem kui 100 inimest ööpäevas. Määrus ei esita nõudeid supluskohtadele, va suplusveele, mis peab, nagu supelrandadeski, vastama määruses esitatud kvaliteedinäitajatele.

Supluskohtadena võib määratleda Meerapalu suplusranda, Mehikoorma suplusplatsi, Mehikoorma tiike ja Selgjärve, Laaksaare randa, Jõepera randa, Meeksi oja suuet.

Suplusvesi peab olema vaatlemisel puhas ja vastama Vabariigi Valitsuse määruses nr 247 "Tervisekaitseõuded supelrannale ja suplusveele" esitatud nõuetele. Suplusvee kvaliteedi uurimist teostab supelranna või supluskooha valdaja. Teave suplusvee terviseohutuse kohta peab olema puhkajatele kättesaadav. Supelranna valdaja tagab teabe kättesaadavuse supelranna territooriumil kogu suplushooaja vältel.

8.3 Veemajandus

Vee ja kanalisatsiooni korraldamisega tegelevad vallavalitsus, AS Latikas ja SA Järvelja Õppe- Katsemajand

Ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga on täielikult või osaliselt varustatud Mehikoorma alevik, Aravu ja Järvelja küla ning ühisveevärgiga Meerapalu küla.

Aravu küla ühisveevärk ja kanalisatsioon rekonstrueeriti 19.09.2007.a. ja Järvelja keskasula veevarustuse ja kanalisatsiooni rekonstueerimine toimus 19.09.2003 aastal.

Keskonnaregisti andmetel on Meeksi valla territooriumil 16 puurkaevu. Vanemad puurkaevud on rajatud 1950. aastate keskel. Aktiivsem kaevude puurimine toimus 1960. ja 1980. aastatel. Märkatavalt langes puurkaevude rajamine 1990. aastatel.

8.4 Jäätmemajandus

Alus: Jäätmeseadus;
Prügla rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded;
Loomatauditõrje seadus

Olmejäätmete koostist on Eestis määratud erinevaid meetodeid kasutades ning aastatega on ka olmejäätmete koostis ja kogused muutunud. Eestis on jäätmetekke uuringuid läbi viidud 2000. a AS Vaania ja 2004. a AS Enteci poolt. Uuritud on Tallinna linna erinevate linnaosade kodumajapidamistes tekkivate olmejäätmete koostist, koguseid ja nende muutusi. AS Enteci uuringute tulemused on ainulaadsed, kuna uuriti põhjalikult neljal erineval aastaajal tekkinuid jäätmeid. Sellele tuginedes on soovituslik kasutada nende uuringute tulemusi ka teistes Eesti mavalitsusüksustes, kuni puuduvad täpsemad kohaliku jäätmeuuringu tulemused.

Hinnanguline segaolmejäätmete teke Tartumaal selles sisalduvate jäätmeliikide kaupa.

Jäätmeliik	Osatähtsus massi %	Kogus t/a
Köögijäätmed	30,4	14526
Aia-ja muud biojäätmed	10,7	5 113
Pehmepaber	1,7	812
Paber, papp, kartong	12,2	5 830
Muu paber, papp ja kartong	1,6	7 65
Plastid	9,1	4 348
Klaas	8,9	4 253
Metall	3,0	1 434
Elektri- ja elektroonikaseadmed	0,7	334
Puidust jäätmed	1,8	860
Tekstiil ja rõivad	6,1	2 915
Mähkmed ja hügieenisidemed	3,5	1 672

Segamaterjalist pakendid	0,9	430
Muu põlev materjal	1,8	860
Muu mittepõlev materjal sh tuhk	6,3	3 010
Segajäätmed	0,5	239
Ohtlikud jäätmed	0,8	382
Kokku	100	47 784

Antud uuring näitab ära probleemsemad jäätmeliigid, prügilasse minevate olmejäätmete koguse vähendamise vajaduse (sorteerimist tekkekohas, taaskasutamist) ning jäätmekäitluse korraldamise vajadust.

Olmejäätmete valdaja on kohustatud liituma korraldatud olmejäätmeveoga. Tartumaa maakondlik jäätmekava on 2007. a. seisuga ajakohastamisel, Vabariigi Valitsuse poolt kinnitamata.

Jäätmehooldust korraldavad eelpool nimetatud kompaktse asustusega piirkondades vallavalitsus, AS Latikas ja SA Järvelja Õppe- Katsemajand.

Tabel tähtsamad jäätmekäitlejad

Ettevõtte	Iseloomustus
Cleanaway	Tavajäätmete kogumine ja vedu elanikelt ning ettevõtelt
Ragn-Sells AS	Tavajäätmete kogumine ja vedu elanikelt ning ettevõtelt
Masp AS	Ohtlike jäätmete kogumine ja edasine käitlemine

Valla territooriumil on suletud prügilaid 2 - Uulika ja Parapalu.

Prügila on jäätmekäitluskoht, kus jäätmed ladestatakse maa peale või maa alla, kaasa arvatud jäätmekäitluskoht, kuhu jäätmetekitaja ladestab jäätmed tekkekohal (käitisesisene prügil), ja jäätmekäitluskoht, mida kasutatakse püsivalt jäätmete vaheladustamiseks vähemalt aasta vältel.

Prügila kaugus teistest ehitistest (mis ei ole seotud prügiälga) on vähemalt **300 meetrit**, kui ei ole selge, et keskkonnahäiringud oleksid tühised tühised ka väiksema vahemaa korral.

Prügila kasutamisel, sulgemisel ja järelhooldel perioodil tuleb nii palju kui võimalik vältida või vähendada jäätmete ladestamisest ja ladestatud jäätmetest lähemas ja kaugemas tulevikus tuleneda võivat negatiivset mõju keskkonnale, eelkõige pinna- ja põhjavee ning pinnase ja õhu saastamist, kasvuhooneefekti põhjustavate gaaside teket ja nendest mõjudest tulenevat mis tahes riski inimese tervisele.

Arvulist normi mitteületava või arvulise normiga reguleerimata negatiivsete keskkonnamõjude (keskkonnahäiringute), nagu hais, tolm, müra, aerosoolide teke, põlengud prügilas, ladestatud jäätmete tuulega kandumine, lindude, näriliste ja

putukate kogunemine, vähendamiseks ja võimalusel vältimiseks tuleb rakendada kõiki sobivaid meetmeid, mille kulud ei ole selgelt ülemäärased.

Loomsete jäätmete valdaja peab tagama enda valduses olevate loomsete jäätmete nõuetekohase käitlemise. Loomsed jäätmed tuleb üle anda käitlemiseks loomsete jäätmete käitlemise ettevõttele.

Jäätmehooldle eesmärgid on paika pandud tulenevalt Eesti Keskkonnastrateegias antud suundadest ja õigusaktides esitatud nõuetest, Tartumaa jäätmekavast.

Eesmärgid reastatuna pingeritta on:

- jäätmetekke vältimine;
- tekkivate jäätmekoguste ja nende ohtlikkuse vähendamine;
- jäätmete taaskasutuse laiendamine:
 - otseses ringluses (korduskasutamine),
 - materjali ringluses,
 - bioloogilistes protsessides (kompostimine),
 - energia kasutuses (jäätmete põletamine energia tootmiseks)
- keskkonnanõuetekohane jäätmetöötlus;
- jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine.

Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava on maakonna jäätmekavast juhindudes koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Kui maakonna jäätmekava ajakohastamise käigus tehtud muudatused puudutavad kohaliku omavalituse üksuse jäätmekava, ajakohastatakse kohaliku omavalituse üksuse jäätmekava ühe aasta jooksul maakonna ajakohastatud jäätmekava kinnitamisest arvates.

9 Olemasolevad planeeringud

Üleriigiline planeering Eesti 2010

Üleriigiline planeering Eesti 2010 sätestab ning seob maakasutusega Eesti Vabariigi arengusuunad. Peamised eesmärgid on:

Inimese põhivajaduste rahuldamise ruumiline tagamine;
 Eesti asustussüsteemi- ja maastikstruktuuri väärtuste säilitamine ja edasiarendamine;
 Asustuse ruumiline tasakaalustamine;
 Eesti hea ruumiline sidumine Euroopaga;
 Looduskeskkonna hea seisundi säilitamine ja parandamine.

Nimetatud eesmärkidest lähtuvalt käsitletakse ruumilist arengut nelja peamise komponendi - asustus, transpordiühendused, energeetika ning roheline võrgustik - kaupa.

Asustuse arengul lähtutakse suures osas maakonnakeskuste tugevdamist rõhutavast strateegiast, mille läbi on võimalik luua kogu riigi territooriumil hästi kättesaadavate tugevate keskuste võrk. Keskusi täiendavad läbi kaug- ja kodustöötamise ning

heatasemelise transpordi elujõulised maapiirkonnad. Eestis tervikuna on seatud eesmärgiks, et iga maakonnakeskus ja ka väiksemad linnad leiaksid oma spetsialiseerumisala, millega võiks rahvusvaheliselt konkureerida. Lisaks üksikute keskuste tugevdamisele viidatakse vajadusele keskuste koostööks vastastikuse täiendamise alusel ehk võrgustiku moodustamisele.

Üleriigilise planeeringu transpordistrateegia lähtub Eesti "aeg-ruumilise kokkusurumise" (reisiliikluse kiirendamine peamistel ühendussuundadel) kontseptsioonist. Lisaks rahvusvaheliste teede väljaehitamisele on esiplaanil kogu territooriumi kättesaadavuse parandamine, märgitakse säästliku arengu ühe komponendina üleriigilise ja kohaliku ühistranspordi eelisarendamise vajadust.

Energeetika ruumstruktuuri osas on ümberkujundamise eesmärgidena välja toodud ökonoomsus; kooskõla säästva arengu põhimõtetega ning ühekülse energeetilise välissõltuvuse vältimine. Praegusest enam hajutatud energiavarustuse ruumstruktuuri peab tekitama energeetika järk-järguline ümberorienteerimine loodusliku gaasi ning taastuvate energiaallikate suuremale kasutamisele, soojuse ja elektri koostootmisele ning Eesti ühinemine Läänemere piirkonna elektrivarustuse- ja gaasiringidega.

Üleriigilise planeeringu **roheline võrgustiku** kontseptsioon rõhutab eluslooduse ja maastiku kaitse orgaanilist sulatamist keskkonnakujundusse ning vajadust esile tõsta, väärtustada ja sihipäraselt kasutusele võtta kaitsealuste ning looduslikus või looduslähedases seisundis alade laias mõttes keskkonda kujundavat mõju. Rohelise võrgustiku planeerimisega taotletakse järgmisi eesmärke:

keskkonna loodusliku iseregulatsiooni säilitamine;

väärtuslike looduskoosluste kaitse ja loomade liikumisteede säilitamine;

looduslähedase majandamise, elulaadi ja rekreatsiooni võimaldamine ning looduslike alade ruumilise kättesaadavuse tagamine;

väärtuslike maastike säilitamine;

asustuse ning maakasutuse suunamine;

Üleriigilise planeeringuga on määratletud peamised tuumalad ja koridorid. Tuumalaks on arvatud kompaktsed, vähemalt 15 km² pindalaga loodusalad.

Tartumaa arenguvision aastaks 2014

*Kõiki asju tehakse kaks korda –
kõigepealt mõttes ja siis tegudes*

Tartumaa arenguvision aastaks 2014 on ühtlaselt arenenud maakond, hea kohtlemiseks ja töötamiseks ning Eestis parim koht õppimiseks, õpetamiseks ja teaduse tegemiseks. Seda väljendab tunnuslause "Väärt elu haritud maal". Väärt elu tähendab inimeste tervist, jõukust ja eneseteostust. Haritud maa tähendab nii üles haritud põlde ja korrastatud elukeskkonda kui ka haritud inimesi. Et heaolu suurendada ja arengut kiirendada, on vaja kokkulepet koondada kõik jõupingutused oma kõige tugevamate külgede välja arendamiseks. Tartumaa arengustrateegia 2014 ongi maakondlik lepe, mis soodustab koostööd ja suunab ressursside kasutamist, püüab avada uusi horisonte, anda ideid ja pakkuda uudseid lahendusi.

Tartumaa arengustrateegia koostamist aastatel 2002-2004 juhtis Tartu maavalitsus, protsessis osales üle saja asutuse, organisatsiooni, ettevõtte ja spetsialisti. Strateegia

üksikasjalik tegevuskava koos valdkondade põhjaliku kirjelduse ja statistiliste näitajatega on ära toodud lisas (www.tartumaa.ee).

Tartumaa 10 aasta esmatähtsad arengusuunad:

1. koolide õpikeskkonna ja õpetamise kaasajastamine, kõrgkoolide rahvusvahelistumine, kutse- ja tehnikahariduse arendamine;
2. uusettevõtluse toetamine ja tootmise teadmismahukuse tõstmine;
3. piirkonnakeskuste elukeskkonna ja sotsiaalse infrastruktuuri parandamine;
4. Tartumaa rahvusvahelise kättesaadavuse ning maakonna tee-, transpordi- ja andmesideühenduste parandamine.

Hariduse kvaliteedi tõstmiseks arendame õppekavasid, meetodikaid ja tehnoloogiaid. Valmistame ette võõrkeelseid õppeprogramme ja toome Tartumaale rohkem külalisõppejõude ja -tudengeid. Andmaks ettevõtetele kvaliteetset tööjõudu, rakendame üldhariduskoolides kutsealast eelkoolitust, arendame koostöös ettevõtjatega kutseharidust ja rakenduskõrgharidust eriti tehnilistel erialadel. Teine oluline suund on ettevõtluse elavdamine - Tartumaa vajab rohkem ja konkurentsivõimelisemaid ettevõtteid. Toetame erinevate meetmetega uusettevõtluse arengut, stimuleerides eriti noorte tartumaalaste ettevõtlikkust ja algatusvõimet ning vähendades takistusi teel ideest projektini ja projektist toote või firmani. Et viia teadus ja teadmised kokku tootmisega, kujundame teadus- ja tehnoloogialinnaku ning arendame edasi Tartu Teadusparki.

Tööstusalade ja tehnoparkide rajamisega saame Tartumaale meelitada ettevõtteid ja ka välisinvesteeringuid. Tegutsevatele ettevõtjatele pakume vajadusel toetust ja nõu nende ekspordivõime suurendamiseks, nt tehnoloogia, turunduse ja disaini alal. Soodustame igati ettevõtete koostöövõrgustike (klastrite) teket. Kolmas suund on Tartumaa regionaalne tasakaal. Soovime tagada maakonna kõigi piirkondade elujõu ning kasutada selleks ära piirkondlikke eripärasid ja tugevusi. Parandame asustuspriirkondade planeerimist, asulate heakorda ja maastikuhooldust ning mitmesuguste teenuste kättesaadavust. Ühtlase regionaalse arengu soodustamiseks kujundame välja Tartumaa arenguagentuuri ning omavalitsuste koostööpiirkonnad.

Neljas eelistus toetab kolme esimese elluviimist. Inimeste ja kapitali sujuvaks liikumiseks renoveerime olulise tähtsusega kohalikud teed, tagame maakonnas kättesaadava ja paindliku ühistranspordi. Tartu ringtee väljaarendamine. Toetame igati Tartu rahvusvahelist lennuühendust, Tallinn-Tartu kiirtee projekti, kiiretrongiühendust Tallinna ja Riiaga ning laevühendust Venemaaga.

Tähtsad maakondlikud programmid ja ühisprojektid:

- ___ Tööstuspargid ja -alad (Raadil, Ravilas jt)
- ___ Tartu Ülikooli Tehnoloogiainstituudi arendus ning Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnak
- ___ üldhariduskoolide õpikeskkonna ja õppekavade arendamine
- ___ Tartu Teaduspargi laiendus
- ___ Ahhaa-keskus
- ___ Tartumaa Kutsehariduskeskuse arendus
- ___ Tartu tehnikakolledž
- ___ uusettevõtluse toetusprogramm
- ___ Tartu rahvusvaheline lennuühendus
- ___ maakondlikult oluliste kohalike teede remont ja asfalteerimine
- ___ Tartu ümbersõidutee
- ___ maapiirkondade internetiühenduste programm

- ___ Tartumaa omavalitsuste veevärgiprojekt
- ___ Kagu-Eesti jäätmekeskus
- ___ ökomuuseumide võrgustik
- ___ Tartumaa arenguagentuur
- ___ Tartumaa Tervisespordikeskus
- ___ Koostööprojektid Lõuna-Eesti, Põhja-Läti ja Pihkva regiooni vahel turismiettevõtluse ja hariduse valdkondades
- ___ Peipsi programm
- ___ Emajõe Jööriik
- ___ *Via Hanseatica* programm
- ___ jalgrattateede võrgustik

Käesoleval ajal (2007) koostatakse Tartumaa arenguvisioon aastaks 2014.

II ÜLDPLANEERINGU KOOSTAMISE LÄHTEKOHAD

10 Õiguslik taust

Eesti Vabariigis on omavalitsuse territooriumi üldplaneeringu teostamise kohustus sätestatud Planeerimisseadusega (RT I 2002, 99, 579).

Üldplaneeringu koostamise õiguslikuks aluseks on Planeerimisseadus ja vallavolikogu otsus üldplaneeringu koostamise algatamise kohta.

Planeeringu koostamisel on arvesse võetud riiklikud arengukavad ja planeeringud, Tartumaa maakonnaplaneering 1998, Tartumaa arengustrateegia, Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused ja kinnitatud valla arengukava.

11 Üldplaneeringu koostamine

Planeeringu koostamisel on püütud lähtuda ruumilise planeerimise ja säästva arengu põhimõtetest, st valla arengukavas püstitatud eesmärkide füüsilise realiseerimise võimalusi otsides arvesse võtta korraga nii sotsiaalseid, majanduslikke, looduskeskkonnaga, kui kultuurilisi aspekte. Säästev areng peab täna ja tulevikus tagama inimesi rahuldava elukeskkonna ja majanduslikuks arenguks vajalikud ressursid, säilitades loodust oluliselt kahjustamata selle mitmekesisuse. Samas tuleb tõdeda, et konkreetsete planeeringudetailide puhul puudub sageli objektiivne ja ühene alus planeeringulahenduse "säästlikkuse" hindamiseks. Aja mööde, milles lahenduse säästlikkus peaks olema tajutav, toimiv sotsiaalne ja poliitiline korraldus ning suundumused – sellest kõigest sõltub konkreetsetel ajahetkedel, ideaaljuhul kaalutlemise käigus tehtud otsustused säästlikkuse kohta.

11.1 Protsess

Üldplaneeringu koostamise protsess vallas algas 2006. aastal, mil volikogu otsuse alusel asuti täitma Planeerimis- ja Ehitusseaduses sätestatud planeeringu olemasolu nõuet.

Oma otsusega nr 32 22.11.2006.a algatas volikogu valla üldplaneeringu koostamise, kinnitades samas planeeringu lähteseisukohad.

Ajavahemikul detsember 2006 kuni detsember 2007 toimus 3 koosolekut (ajurünnakut) valla erinevates piirkondades valla elanike arvamuse ja ettepanekute selgitamiseks. Toimused kohtumised ettevõtjate ja koostööpartneritega. Valla koolilaste seas viidi läbi joonistusvõistlus "Minu elu Meeksi vallas aastal 2015".

Planeeringu kaardimaterjali ja planeerimisettepaneku teksti osa vahetu koostamisega tegeles Meeksi Vallavalitsuse töögrupp koosseisus:

Boriss Rõzov vallavanem, Margus Narusing vallavolikogu esimees, Anne- Mari Mägi maa-ja ehitusnõunik, Karmen Kähr OÜ Arendusteenus konsultant, Karl Õmblus OÜ Arendusteenus konsultant, Erich Palm OÜ Arendusteenus konsultant.

Töögrupi arvamuse alusel avalikustamiseks sobilik planeerimisettepanek esitati vallavalitsusele. Vallavalitsuse ettepanekul tunnistas volikogu planeerimisettepaneku avalikustamiseks sobilikuks, millele järgnes lähtesesukohtade ja eskiislahenduse avalikud arutelud ja Planeerimisseaduses sätestatud kooskõlastused naaberomavalitsustega.

Planeeringu koostamise protsessi materjalid, kooskõlastused, ettepanekud ja protokollid ja muud dokumendid asuvad vallakantseleis.

11.2 Ülesehitus ja üldistustase

Vormistuslikult on üldplaneering kavandatud kahte eraldi köitesse. Sellise ülesehituse põhjendus toetub peamiselt kahele põhimõttele:

- Planeerimisseaduse kohaselt on planeering dokument, mis koosneb tekstist ja kaartidest. Sellega on mitmesse köitesse jagamise eesmärgiks tagada planeeringu käsitlemise lihtsus ja otstarbekus töövahendina. Võimalus töötada korraka teksti ja kaartidega. Köited moodustavad ühtse terviku. Skeemide ja kaartide juurde kuulub nende lahutamatu lisana seletuskiri, seepärast ei ole ükski köide omaette täiel määral iseseisvana tõlgendatav.
- Olemuslikult ei saa kehtestamise objektiks olla planeeringuala ülevaade ning sellel paiknevad looduslikud objektid, inimtegevuse tagajärjel tekkinud rajatised, planeeringu kooskõlastused, protsessi materjalid jms. Sellega on mitmesse köitesse jagamise eesmärgiks eristada kirjeldav osa planeerivast, maakasutuse õigusruumi loovast osast.

Planeerimisettepaneku kaardimaterjali osa loomiseks on analüüsitud ja süstematiseeritud valla enda ja teistest allikatest pärit digitaalne informatsioon.

Olulisemad andmete allikad planeeringukaartide koostamisel on:

- Maakataster (katastriüksuste piirid, Eesti põhikaart)
- Statistikaamet (valikuliselt rahvaloenduskaarti infokihid)
- Keskkonnaministeerium (Natura alad, vääriselupaigad)
- Tartumaa Keskkonnateenistus (maavarad)
- Tartumaa (väärtuslikud maastikud, roheline võrgustik)
- Tehnovõrkude valdajad
- Maa-ameti geodeesia büroo (geodeetlise alusvõrgu punktid)

- uued infokihid planeerimissetepaneku vormistamiseks (jahipiirkonnad, omanikuta maa-alad, miljööväärtuslikud alad, detailplaneeringu kohustusega alad, kehtestatud ja algatatud detailplaneeringud, ajutised maakasutused, kinnisvaratehingud, maakasutuste juhtfunktsioonid ja reservmaad, perspektiivsed ja olemasolevad vee- ja kanalisatsioonitrassid, tuletõrje veevõtukohad jne)

Planeeringu põhilahenduse kaart on mõõtkavas 1:30000. Väljavõtted detailplaneeringu kohustusega alade kohta mõõtkavas 1:5000. Teemakaartide juures on materjali parema esitamise tagamiseks väljavõtteid ka muudes mõõtkavades.

III PLANEERINGU KOOSTAMISEL KASUTATUD MATERJALID

Eesti Geoloogiakeskus, avalik andmebaas
 Järvelja looduskaitseala kaitse-eeskiri
 Natura 2000 infovoldik, Keskkonnaministeerium
 Eesti Metsakaitsealade võrgustiku rajamine, Tartu 2000
 Geoloogiakeskus, Geokeemia ja keskkonnageoloogia osakond, Tallinn 2003
 Ohtlike ainete piinormid pinnases ja põhjavees, 1999. Keskkonnaministri 16. juuni 1999 määrus nr 58 (RTL 1999, 105, 1319)
 Eesti 2010, 2001. Keskkonnaministeerium. ;
 Eesti järved. 1968. Tallinn
 Eesti maastikud. 1984. Tallinn
 Eesti mullastiku kaart.
 Eesti NSV jõgede, ojade ja kraavide ametlik nimestik. 1986. Valgus. Tallinn
 Eesti NSV Kliimaatlas
 Eesti pinnakatte kaart. Eesti Geoloogiakeskus.
 Eesti turbavarud. 1992. Koost. M. Orru. RE Eesti Geoloogia-keskus. Tallinn
 Eesti valdade rahvastik. 1995. Riigi Statistikaamet Tallinn
 Eesti valdade rahvastik. 1996. Riigi Statistikaamet Tallinn
 Eesti valdade rahvastik. 1997. Riigi Statistikaamet Tallinn
 Hea põllumajandustava. 2001. Tallinn
 Masing, V. 1992. Ökoloogia leksikon. Tallinn
 Valk, U. Eesti sood. 1988. Tallinn
 Väärtuslike maastike määratlemine. 2001. Hiiumaa-Tartu-Viljandi
 Soovitused üldplaneeringu koostamiseks. Toimetaja Kaur Lass, koostanud Entec AS, Tallinn, Keskkonnaministeerium, 2000. a;
 Justiitsministeeriumi Keskregistri väljavõte ettevõtjate, mittetulundusühingute ja sihtasutuste kohta

IV LISAD

Lisa 1 Algatatud ja kehtestatud detailplaneeringud.

Lisa 2 Munitsipaalomandisse taotletav maa.

Lisa 3 kohalike teede nimekiri.

Lisa 4 Meeksi valla ühisveevärgi ja kanalistasiooni arengukava aastateks 2008- 2028.

Lisa 5 Kaitstavate loodusobjektide ja vääriselupaikade andmed.

Lisa 6 Puurkaevude nimekiri

LISA1

Detailplaneeringute algatamine ja kehtestamine seisuga 13.12.2007

Algatamise kp.	Katastriüksus	planeeringu eesmärk	menetlusstaadium
27.05.04.	45401:05:36	ehitusõiguse määramine	16.12.04. kehtestatud
16.08.06.	45401:01:17	ehitusõiguse määramine	29.11.06. kehtestatud
30.10.06.	45401:04:03	maaüksuse jagamine ja ehitusõiguse määramine	algatatud
30.10.06.	45401:01:19	maaüksuse kruntimine ja ehitusõiguse määramine	Algatatud ja koostamisel
31.08.06.	45401:06:32	ehitusõiguse määramine ja sihtotstarbe muutmine	Algatatud
07.12.06.	45401:07:55	maaüksuse kruntimine ja ehitusõiguse määramine	31.10.07. Kehtestatud
17.10.07.	45401:05:06/02/05	koos riigi omandis oleva järveäärse alaga taotleda üldplaneeringuga valla üldmaaks, maaüksuse kruntimine ja ehitusõiguse määramine (paadisadam, suplusrand)	Koostamisel
05.12.07.	45401:03:15	sama, mis eelmisel	Koostamisel
23.03.07	45401:03:02	maaüksuse jagamine ja ehitusõiguse määramine	Kinnitatud

Koostas: Anne- Mari Mägi

LISA2**Munitsipaalomandisse taotletavad maad****Aravu küla:**

Rahvamaja 7220 m²;
 Seltsimaja 4195 m²;

Jõepera küla:

Jõepera sadama 24068 m²;

Meeksi küla:

Juudilinna tee 6182 m²;
 Kaldaääre 6772 m²;
 Pihuste teeosa 0,33 ha;
 Nõgesemetsa tee 5,31 ha;

Meerapalu küla:

Bussijaama 4318 m²;
 Kalmistu 2033 m²;
 Koolimaja 14616 m²;
 Meerapalu surnuaed 3147 m²;
 Pesa 26382 m²;
 Supelranna 4,6 ha;
 Sirmi 94 m²;
 Pika 2682 m²,

Mehikoorma alevik:

Keskuse 29191 m²;
 Mehikoorma kalmistu 23314 m²;
 Koolitänava 1862 m²;
 Kaldatee 17052 m²;
 Parkla 3265 m²;
 Pihustetee 5121 m²;
 Põhikooli 6677 m²;
 Rannaääre 9679 m²;
 Vanakülatee 2601 m²;
 Veepuhasti 12536 m².

Koostas: Anne- Mari Mägi (2008 aprill)

LISA3

Meeksi valla kohalike teede nimekiri

TEE NR	TEENIMI	TEE PIKKUS (m)	TEE ASUKOHT
4540001	Kooli	300	Mehikoorma alevik
4540002	Vanaküla	357	Mehikoorma alevik
4540003	Keskuse	205	Mehikoorma alevik
4540004	Pihuste	2388	Meeksi küla
4540005	Juudilinna	2879	Meeksi küla
4540006	Meerapalu koolitee	548	Meerapalu küla
4540007	Meerapalu külatee	500	Meerapalu küla
4540008	Niiduvahi	614	Parapalu küla
4540009	Kiltre	2089	Parapalu küla
4540010	Rihtepera	912	Jõepera küla
4540011	Mosse	1680	Jõepera küla
4540012	Truutsi	1355	Jõepera küla
4540013	Kähri	600	Jõepera küla
4540014	Otti	1847	Meeksi küla
4540015	Metskonna	1291	Aravu küla
4540016	Nögesemetsa	1947	Meeksi küla
4540017	Pera-Aravu	865	Aravu küla
4540018	Aravu koolitee	450	Aravu küla
4540019	Kiriku	207	Mehikoorma alevik
4540020	Herra	1070	Aravu küla
4540021	Lilleoru	1774	Aravu küla
4540022	Brunni	1061	Aravu küla
4540023	Uulika	1330	Sikakurmu küla
4540024	Sikakurmu	2770	Sikakurmu küla
4540025	Kersna	1677	Sikakurmu küla
4540026	Maasikmäe	3260	Rõka küla
4540027	Haavametsa	940	Haavametsa küla
4540028	Laari	1019	Jõepera küla
4540029	Töökoja	157	Mehikoorma alevik
4540030	Virvessaare	1100	Meerapalu küla
4540031	Pihuste põik	220	Meeksi küla
	Kokku	37412	

Alus: vallavolikogu otsus nr 15, 15.6.2008

LISA4**Meeksi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava aastateks 2008-2020
(kinnitatud vallavolikogu määrusega nr 4, 26.03.2008)****SISSEJUHATUS**

Meeksi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava eesmärgiks on määratleda valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni plaanipärase arengu tagamine lähtuvalt seadustest, nõudmistest ja vajadustest. Käesolev arengukava on edasiste täpsemate investeerimiskavade ja ettevõtete arengukavade väljatöötamise aluseks. Arengukava on oluline ka valla elanikkonna teadvustamisel vastavatest probleemidest ning ettevõtetele ülevaate andmiseks väljakujunenud olukorrast.

Arengukava koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigis kehtivatest sellekohastest seadustest, määrustest ning standarditest. Arengukava alusena on kasutatud OÜ MONOLIIT poolt 2003. aastal läbiviidud Meeksi valla vee ja kanalisatsiooni rekonstrueerimise ja laiendamise otstarbekuse uuringut.

Valla tiheasustusega piirkondades ning hajutatud üksikmajapidamistes tuleb joogiveega varustamise ning reovee puhastamise ja ärajuhtimisega kaasnevat probleemi vaadelda iga juhu korral eraldi. Eelkõige on selleks ehitamise ning hilisema eksploatatsiooni maksumused, maa omandiküsumused trasside ja puhastite rajamiseks, põhjavee kaitse heitvee ärajuhtimisel, pinnareljeefi sobivus jne. Tiheasustuse korral tuleb võimalusel eelistada grupilahendusi.

Vee käitleja peab tagama ühisveevärgi liitumispunktini kinnistu veevärgiga nõuetele vastava vee kvaliteedi. Liitumispunkti kohani, kus joogivesi saab tarbijale kättesaadavaks, tagab joogivee nõuetekohase kvaliteedi kinnistu omanik, kui see ei ole teisiti kokku lepitud.

1. ÕIGUSLIKUD ALUSED**Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus.(KOV)**

Mis määrab kindlaks kohaliku omavalitsuse ülesanded, vastutuse ja korralduse ning suhted omavalitsusüksuste ja riigiorganite vahel. KOV § 6 alusel on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada oma vallas elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda jne. Juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kelõlegi teise täita.

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seadus(ÜvKS)

<http://lex.andmevara.ee/estlex/kehtivad/AktTekst.jsp?id=29474>

Nimetatud seadus reguleerib kinnistute veega varustamise ning kinnistute reovee, sademevee, dreenaazivee ning muu pinnasvee ärajuhtimise ja puhastamise korraldamist ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kaudu sätestades riigi, kohaliku

omavalitsuse, vee-ettevõtja ja kliendi õigused ja kohustused. ÜvKS § 4 lg 1¹ alusel korraldab kohalik omavalitsus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava.

Veeseadus (VS)

Veeseaduse ülesandeks on sise- ja piiriveekogude ning põhjavee puhtuse ja veekogudes ökoloogilise tasakaalu tagamine, samuti reguleerib seadus vee kasutamist ja kaitset, maaomanike ja veekasutajate vahelisi suhteid. VS § 8 alusel määratakse vee erikasutusloa omamise vajadus tegevuste lõikes. Vee erikasutusloa üheks omamise vajaduseks on põhjavee võtt rohkem kui 5 m³/ööpäevas ja heitvee juhtimine suublasse heitvee kogusest.

Heitvee veekogusse või pinnasesse juhtimise kord (VV 31.07.2001.a.määrus nr.269, RT I 2001,64,424)

Määrusega kehtestatakse heitvee veekogusse või pinnasesse juhtimise nõuded ja nõuete täitmise kontrollimise meetmed. Määruses tuuakse välja olulised mõisted:

- inimekvivalent on ühe inimese põhjustatud keskmise ööpäevase tingliku veereostuskoormuse ühik. Biokeemilise hapnikutarbe kaudu väljendatud inimekvivalenti väärtus on 60 g hapnikku ööpäevas;
- biokeemiline hapnikutarve on milligrammides väljendatud hapnikuhulk, mis mikroobidel kulub ühes liitris vees oleva orgaanilise aine lagundamiseks seitsme päeva jooksul.;
- reostuskoormust väljendatakse inimekvivalentides (ie) ja see arvestatakse aasta kestel suurima roveepuhastisse või selle puudumisel heitveelaskmesse siseneva nädala keskmise reostuskoormuse alusel;
- asula reostuskoormust arvestatakse summaarselt mõõdetuna kogu asula kohta, arvestatuna enne roveepuhastit või selle puudumise korral enne heitveelaskmist.

Määruses on toodud heitvee piirkontsentratsioonid, mille piires võib heitvett suublasse juhtida.

Veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuse hinna reguleerimise kord Meeksi vallas.(Meeksi Vallavolikogu 18.12.2003.a. määrud nr.6)

Määruse alusel kehtestati vastavalt ÜvKS § 14 lg 2 tingimustele veevarustuse ja rovee ärajuhtimise teenuse hinna Meeksi valla haldusterritooriumil.

Meeksi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri.(Meeksi Vallavolikogu 18.12.2003.a. määrus nr.5)

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri reguleerib suhteid veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise teenuseid osutava ettevõtja ning ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitunud veekasutajate vahel Meeksi valla haldusterritooriumil(ÜvKS § lg 2¹)

2. MEEKSI VALDA ISELOOMUSTAVAD NÄITAJAD

Asukoht ja administratiivne jaotus

Meeksi vald asub Tartu maakonna kagunurgas. Kõige pikem piiriosa (110 km) kulgeb idas mööda Peisi ja Lämmijärve rannikut. Teisel pool Lämmijärve asub Mehikoormast silmaga nähtav Vene Föderatsiooni territoorium, Uhtinina neemest mõnede kilomeetrite kaugusel asub Piirissaar. Ühine piir on ka Võnnu vallaga (71 km) ja Põlva maakonnaga (61 km).

Vallas on 10 küla: Aravu, Haavametsa, Jõepera, Järvelja, Meeksi, Meerapalu, Mehikoorma, Parapalu, Rõka ja Sikakurmu. Elanike arvult on tähtsamad Mehikoorma, Meeksi ja Aravu. Need külad omakorda jagunevad 4 kandi – Meerapalu, Aravu, Järvelja ja Meeksi kandi vahel.

Tähtsamatest keskustest asub vald suhteliselt kaugel. Tartusse on valla suurimast asulast Mehikoormast 57 km, teine valla jaoks oluline (kuid suhteliselt väike) keskus Räpina asub 17 km ja Põlva 55 km kaugusel. Valda ei läbi raudtee ega ükski tähtis maantee. Nii vallasisesed kui ka ühendusteel linnadega on kõvakatteta. Valla põhjaosas asuv asustus on vallakeskusest omakorda ligi 20 km kaugusel ilma ühendusteel muudesse asulatesse.

Valla pindala on 144 km². Suure osa pindalast moodustavad metsad ja sood, samuti on palju kevaditi järve poolt üleujutatavaid alasid. Põllumaa moodustab kogu pindalast 12%, looduslik rohumaa 13 %. Peipsi ääres on valdavalt leede-, leet-, glei- ja soomullad, mis ei ole viljakad ja mis on kevadeti ja sügiseti liigniisked.

Tabel 1 Meeksi valla geograafilised põhijooned

	Meeksi vald	Eesti kokku
Elanike arv (2007)	731	
Pindala, km ²	143,5	
Rahvastikutihedus, el./km ² (2000)	5,7	31,5
Vallakeskuse kaugus maakonnakeskusest (Tartu linnast), km	55	
Vallakeskuse kaugus Tallinnast, km	242	
Väljaspool valda töötajate osatähtsus, % (2000)	54,0	39,2

Elanikkond

Meeksi valla asend maakonnakeskuse Tartu ja teiste tõmbekeskuste suhtes on kaugel ja ettevõtluse areng ei ole loonud piirkonda uusi töökohti, mis toob lähitulevikus

kaasa alalise elanikkonna kasvu vähenemise ja vananemise. Suvekuudel mitmekordistub inimeste arv suvitajate ja teiste puhkajate tõttu.

Tabel 2 vallaelanike arv viimastel aastatel ja prognoos

2002	2003	2004	2005	2007	2010	2015	2020
850	817	799	772	731	870	880	900

2.3. Kohalik omavalitsus

Meeksi valla eelarve mahuks oli 2006.a. 10,43 milj.krooni, 2007.a. 11,54 milj.krooni, kasv 10,6 %. Valla eelarve suurima tulukirje moodustavad riigieelarvest laekuvad tulud, millele järgnevad üksikisiku tulumaks ja maamaks. Kohalik omavalitsus näeb lähiaastatel nii eelarve mahu kui ka kõigi suuremate tulullikate jätkuvat kasvu orienteeruvalt 10 % aastas.

Tabel 3 Meeksi valla eelarve tulude dünaamika

Tulu liik	2005	2006	2007
Üksikisiku tulumaks	1561988	2137205	2682465
osatähtsus eelarves%	23	20,5	23,2
Maamaks	634753	650162	637220
osatähtsus eelarves%	9,4	6,2	5,5
Tulu varadelt	21306	149842	14805
osatähtsus eelarves%	0,3	1,4	0,1
Laekumised majandustegevuses	311777	291473	185716
osatähtsus eelarves%	4,6	2,8	1,6
Eraldused tasandusfondist	3803869	3840369	3993907
osatähtsus eelarves%	56,1	36,8	34,6
Laenud	0	3175000	2146000
osatähtsus eelarves%	0	30,4	18,6

Keskkonna iseloomustus

Meeksi valla territooriumit hõlmab 1/3 osas Emajõe-Suursoo maastikukaitseala, Natura 2000 ala ja ta piirneb idapiiri mööda Peipsi järvega. Maastikurajooni järgi on Meeksi vald Kagu-Eesti lavamaa kaguosas, on pinnavormilt tasane, 20-40 m üle merepinna. Meeksi vald asub Ida-Eesti vesikonna Peipsi alamvesikonnas, mille põhjaveekogumi moodustavad Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogum(10) ja Kesk-Devoni põhjaveekogum (11). Nendes piirkondades on põhjavesi reostuse eest kaitstud paksu pinnakattega aladel. Kvalitatiivset seisundit mõjutavaid olulisi mõjureid ei ole, kvantitatiivset seisundit praegune veevõtt ei mõjuta ja oluliselt suuremat veevõttu veekogumist ei kavandata (Peipsi alamvesikonna veemajanduskava lk.25). Valla territooriumil asuvad puurkaevud kuuluvad Tartu veekompleksi, mille vesi on põhiliselt mage, mineralisatsiooniga 0,35-0,5 g/l, vesinikkarbonaatne

magneesiumkaltsiumiline, mõõdukalt kare, üldkaredus 5-8 mg-ekv/l, kohati rauarikas, võib sisaldada rauda 3-7 mg/l. Selline vesi on ebameeldiva maitsega, hapendudes sadestuvad rauaühendid anumate seintele, torustikesse jm.

3. ÜHISVEEVÄRGI JA –KANALISATSIOONIVÕRK

Olemasolev ühisveevarustuse süsteem.

Meeksi vallas on ühisveevärgiga seotud kolm puurkaevu:

- Mehikoorma alevikus asub üks puurkaev, mis varustab kuut kortermaja 72 korteriga, Mehikoorma kauplust 4 töötajaga, Mehikoorma Põhikooli 20 töötajaga ja 85 õpilasega, kuut ühepereelamut, sidejaoskonda ühe töötajaga, perearstipunkti 2 töötajaga koos patsientidega, seltsikeskust ühe töötajaga ja küllastajatega, vallamaja 6 töötajaga. Vee erikasutusloa taotluses on ette nähtud elanike (kokku 235) varustamiseks 59 m³ vett ööpäevas, kokku Mehikoorma aleviku puurkaevust 75,95 m³ vett ööpäevas. Tegelik tarbimine on sellest tunduvalt väiksem, mitte rohkem kui 59 m³/d. Kuna vesi on rauarikas, siis on vaja vee kasutamisel kasutada raua eemaldamiseks vastavaid seadmeid. Mehikoorma ühisveevärgi puurkaevu vee puhul ei vasta sotsiaalministri 31.07.2001.a. määruse nr.82 nõuetele raua- ja mangaani sisaldus.

Lokaalseid puurkaevusid omavad kalatööstusettevõtte OÜ Latikas ja Mehikoorma Piirivalvekordon.

Mehikoorma alevikus on üks veevarustussüsteem, mille peatrass kulgeb tee kõrval pumplast kanalisatsiooni pumbamajani ja harutrassid korterelamuteni, ühepereelamuteni ja koolini. Veetorustik on üle 20-ne aasta vana ja ehitatud malmtorudest, mis külmumise tõttu purunevad ja mida ei ole võimalik parandada. Puurkaevu pumba abil pumbatakse vesi hüdrofoori ja sealt otse tarbijateni. Veetorustik on tugevasti saastunud rauaühenditega.
- Aravu külas asub üks puurkaev, mis varustab kahte kortermaja 16 korteriga, neli ühepereelamut ja Aravu Rahvamaja. 2007.a. septembris rekonstrueeriti Aravu küla vee- ja kanalisatsioonisüsteem, mille käigus puhastati biotiigi sisse – ja väljavoolud, tõsteti välja sete ja taimestik. Rekonstrueeritud reoveepuhasti vooluhulk on kuni 3,3 m³/d ning reostuskoormus ligikaudu 40 ie. Vee erikasutusloast L.VV.TM-15473 on lubatud BHT7 25 mg/l; KHT 125 mg/L; Helium 35 kg/l; Püld 2,0 mg/l; Nüld 15,0 mg/l, mis rek.saavutatud näitajad. Rekonstrueerimise käigus vahetati uuteks vee – ja kanalisatsioonitorudeks De 63 PE PN6, De 75 ja De 160 1024 jm.
- Järvelja külas asub üks puurkaev, mis varustab kogu keskasulas olevaid tarbijaid ning vee-ettevõtlust korraldab SA Järvelja Õppe- ja Katsemetskond. Järvelja küla kaskasula veevarustus ja kanalisatsioon on rekonstrueeritud 2003.a. suvel (Eesti Veeprojekt OÜ poolt koostatud ehitusprojekt nr.15-03)

Olemasolev ühiskanalisatsiooni süsteem

Ühisveevarustuse süsteemi tarbijad on ühendatud ka reovee kanalisatsioonisüsteemiga.

- Mehikoorma alevikus on üks kanalisatsioonisüsteem, mis koosneb isevoolest torustikust hoonetest kuni reovee pumplani ja survetorustikust reoveepumplast biotiikideni. Reovee ülevool on suunatud Kirikupargi tiiki. Eraldi purglat Mehikoorma alevikus ei ole, kuid salvkaevude jt. veetarbijate poolt tekitatud reovesi veetakse kogumiskaevudest reovee pumpla taha kanalisatsioonivõrku. Reovee väljaveo korraldavad elanikud ise. Mehikoorma aleviku kanalisatsiooni süsteemi juhitakse ainult olmevesi, tööstusvesi, mis tekib kalatöötlemisettevõttes OÜ Latikas, käideldakse ettevõttele kuuluvas kanalisatsioonisüsteemis ja biotiikides. Sademevee kanalisatsioon puudub. Sademe- ja pinnasevee sattumine kanalisatsiooni on võimalik amortiseerunud torustike tõttu, mis on ehitatud üle 20-ne aasta tagasi. Torustik on amortiseerunud ja vajab vahetamist. Joogivee- ja kanalisatsioonitorud on paigaldatud erinevatesse kaevikutesse ja kohati on kanalisatsioon ehitatud muldesse ja ei ole kaitstud külmumiste eest. Mehikoorma alevikus toimub reovee puhastamine biotiikides, mehaaniline puhastamine puudub ning biotiikide võimsus võimaldab puhastada kogu reovee praegusel hetkel, kuna ei ole saavutatud vee maksimaalset tarbimist. Peale puhastamist suunatakse Mehikoorma reovesi biotiikidest otse Peipsi järve.
- Aravu külas on üks kanalisatsioonisüsteem, mis koosneb kanalisatsioonitorudest De 160 ja De 75 383 jm. Reovee puhastamine toimub biotiikides, mehaaniline puhastus puudub ning biotiikide võimsus võimaldab puhastada kogu reovee, mis suunatakse Meeksi oja.

Mehikoorma ja Aravu ühisvee ja –kanalisatsioonisüsteemid on üle antud AS Emajõe Veevärgile (reg.kood 11044696) 04.oktoober 2006.a.

4. Hajaasustusega piirkonnad

Meeksi valla hajaasustuses paiknevad majapidamised kasutavad lokaalseid joogivee sahtkaeve ja kuivkäimlaid.

5. Projektide määratlemine ja prioritseerimine

Mehikoorma aleviku veetorustik vajab uuendamist kogu ulatuses ja rajada II astme pumpla. Mehikoorma puurkaev-pumpla on vajalik täielikult rekonstrueerida (uus pumplahoone, roostevabast terasest toruarmatuuri rajamine, paigaldada veepuhastusseadmed, vahetada puurkaevu päis, paigaldada kaks plastikust reservuaari a`10 m³ joogivee- ja tuletõrje vajadusteks)

Mehikoorma aleviku reoveepuhastusprotsess vajab rekonstrueerimist, sest vee-erikasutusloa taotluses on normatiivseks reostuskoormuseks arvestatud kuni 15,7 kg BHT-7/d, biotiikide puhastusvõime on vaid 9,32. Tuleb lõpetada põhjavee reostamine läbi lekkiva reoveetorustiku ning vähendada Peipsi järve reostuskoormust.

6. Investeeringiprogramm

Tabel 4 ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamiseks vajalikud investeeringud

Projekti osa	Komponendid	Kokku EEK
Mehikoorma vee- ja kanalisatsioonirajatised	Uus puurkaev-pumpla tk1	1 574 142,00
	Veetorustiku rek.799 jm	1 597 036,00
	Kanalisatsioonitorustiku rek.240jm	600 000,00
	Reoveepuhasti rek.	444 000,00
	Projekteerimine koos ehitusjärelvalvega	505 821,00
	KOKKU:	4 720 999,00

Projekti rahastatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist, SA Keskonnainvesteeringute Keskusest, AS Emajõe Veevärgist kogusummas 4 721 000,0 krooni ning see kuulub teostamisele ajavahemikus 2008-2010. aastatel. Projekt kuulub „Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekti; Emajõe alaprojekti” osa 3 alla.

7. Finantsanalüüs

Tabel 5 käideldava veemaksumuse kujunemine ja prognoos peale investeeringut.

	2007	2008	2010	2020
Käideldav vee hulk aastas	5670	4200	18250	18250
Saadav tulu(kr)	101579	121380	623825	629890
Tehtav kulu(kr)	104464	121380	623825	629890
Kahjum/kasum	-2885	0	0	0
Ühe m ³ hind(kr)	18.41	28.90	34.20	34.50
Tarbijate arv aastas	235	235	500	500

LISA5

Meeksi valla kaitstavad loodusobjektid ja vääriselupaigad Keskkonnaregistri andmetel (seisuga 3.detsember 2008).

I Kaitsealad

1. Emajõe Suursoo sookaitseala/ planeeritav looduskaitseala (Natura 2000 Emajõe Suursoo loodusala ja Emajõe suudmeala ja Piirissaare linnuala)
2. Järvelja looduskaitseala (Natura 2000 Järvelja loodusala)
3. Meeksi park

II Hoiualad

1. Emajõe suudmeala hoiuala (Natura 2000 Emajõe suudmeala ja Piirissaare linnuala)

III Üksikobjektid

1. Kuninga mänd (asub Järvelja looduskaitsealal)
2. Planeeritav Tenso- Peetri mänd (kaitsetsooniks kavandatud 15m)
3. Planeeritav Järvelja tamm (kaitsetsooniks kavandatud 25m)

IV Keskkonnaministri määrusega määratud püsielupaigad

1. Järvelja-1 lehise õõspuraviku püsielupaik (II kaitsekategooria)
2. Järvelja-2 lehise õõspuraviku püsielupaik (II kaitsekategooria)
3. Järvelja-3 lehise õõspuraviku püsielupaik (II kaitsekategooria)
4. Järvelja sellerheiniku püsielupaik (II kaitsekategooria)
5. Haavametsa kanakulli püsielupaik (II kaitsekategooria)

Looduskaitseaduse alusel määratud püsielupaigad:

V Meeksi vallas leiduvad kaitsealused liigid

Loomad

1. Väike- konnakotkas (I kaitsekategooria)
2. Kalakotkas (I kaitsekategooria)
3. Merikotkas (I kaitsekategooria)
4. Kanakull (II kaitsekategooria)
5. Tõugjas (II kaitsekategooria)
6. Võldas (III kaitsekategooria)
7. Vingerjas (III kaitsekategooria)
8. Hink (III kaitsekategooria)

Taimed

1. Kiirjas ruse (II kaitsekategooria)
2. Harilik käokuld (II kaitsekategooria)
3. Juurduv kõrkjas (II kaitsekategooria)
4. Laialehine nestik (II kaitsekategooria)
5. Vahelmine lõokannus (II kaitsekategooria)
6. Balti sõrmkäpp (III kaitsekategooria)
7. Kuradi sõrmkäpp (III kaitsekategooria)
8. Kahkjaspunane sõrmkäpp (III kaitsekategooria)

Seened

1. Limatünnik (I kaitsekategooria)
2. Lehise õõspuravik (II kaitsekategooria)
3. Sellerheinik (II kaitsekategooria)

VI Vääriselupaigad

1. VEP nr.141004, nõmme-männikud ja männi segametsad
2. VEP nr.141005, laane-männikud ja männi segametsad
3. VEP nr.141006, laanemetsad
4. VEP nr.141007, teised salu-lehtmetsad
5. VEP nr.141008, teised salu-lehtmetsad
6. VEP nr.141009, soostunud metsad
7. VEP nr.141010, palu-haavikud
8. VEP nr.141011, salu-haavikud
9. VEP nr.141012, soostunud metsad
10. VEP nr.141013, laane-männikud ja männi segametsad
11. VEP nr.141014, laanemetsad
12. VEP nr.141016, teised palu-lehtmetsad
13. VEP nr.141017, teised salu-lehtmetsad
14. VEP nr.141018, salumetsad
15. VEP nr.141019, laialehised salumetsad
16. VEP nr.141020, palu-kuusikud ja kuuse segametsad
17. VEP nr.141021, kõdusoometsad
18. VEP nr.141022, salu-kuusikud ja kuuse segametsad
19. VEP nr.141042, laanemetsad
20. VEP nr.141043, laane-männikud ja männi segametsad
21. VEP nr.141044, teised salu-lehtmetsad
22. VEP nr.141080
23. VEP nr.141081, teised salu-lehtmetsad
24. VEP nr.141082, park
25. VEP nr.141084, laanemetsad
26. VEP nr.141085, laialehised salumetsad
27. VEP nr.141086, teised lodu-lehtmetsad
28. VEP nr.141087, siirdesoometsad
29. VEP nr.141088, laanemetsad
30. VEP nr.141089, teised salu-lehtmetsad
31. VEP nr.141112, park
32. VEP nr. L00210
33. VEP nr. L00211
34. VEP nr. L00211
35. VEP nr. L00212

LISA6**Puurkaevude nimekiri**

<u>Registrikood</u>	<u>Põhjaveehaarde nimetus</u>	<u>Asukoht</u>	<u>Puurkaevude arv</u>
<u>POH0001570</u>	Järvelja PK (7356)	Järvelja küla	1
<u>POH0001991</u>	Mehikoorma a-k (7358)	Mehikoorma alevik	1
<u>POH0011096</u>	Tarbepuurkaev (14527)	Mehikoorma alevik	1
<u>POH0012531</u>	Tarbepuurkaev (17825)	Parapalu küla	1
<u>POH0005797</u>	Tarbepuurkaev (19049)	Aravu küla	1
<u>POH0011092</u>	Tarbepuurkaev (22119)	Meerapalu küla	1
<u>POH0011083</u>	Tarbepuurkaev (7352)	Meeksi küla	1
<u>POH0011098</u>	Tarbepuurkaev (7353)	Mehikoorma alevik	1
<u>POH0005799</u>	Tarbepuurkaev (7354)	Aravu küla	1
<u>POH0005796</u>	Tarbepuurkaev (7357)	Aravu küla	1
<u>POH0011097</u>	Tarbepuurkaev (7359)	Mehikoorma alevik	1
<u>POH0011084</u>	Tarbepuurkaev (7360)	Meeksi küla	1
<u>POH0006958</u>	Tarbepuurkaev (7458)	Jõepera küla	1
<u>POH0011091</u>	Tarbepuurkaev (7459)	Meerapalu küla	1
<u>POH0005795</u>	Tarbepuurkaev (7460)	Aravu küla	1
<u>POH0005798</u>	Tarbepuurkaev (7461)	Aravu küla	1